

SPIONI ZANETILI VELIK POŽAR V NORFOLKU, VA.

Norfolk, Va., 2. jan. — Sinoči je požar uničil dva bloka v srednjem mestu. Tri osebe so mrtve in več ranjenih; škoda znaša do pet milijonov dolarjev. Oblasti dolže nemške špijone, da so zanetili požar in pet Nemcev je bilo aretiranih. V Norfolku je razglašeno vojno stanje in 2500 pomorščakov je na straži.

GLAVNO MESTO GUATEMALA LE V RAZVALINAH

San Salvador. — Potres je popolnoma razjedal glavno mesto republike Guatemale. Mnogo oseb je bilo ubitih v hišah in na ulicah. Gledališče Colon, ki je bilo natlačeno z ljudmi, se je zrušilo. Med občinštvom jih je mnogo poranečilo.

RAZVAŽANJE PREGOMA JE PEVO.

Washington, D. C. — Vrhovni železniški ravnatelj McAdoo ima premagati velike težave v železniškem obratu, ki so se razvile odkar je vojna.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

ZELEZNIŠKI TELEGRAFISTI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Baltimore, Md. — Razsodišče je priznalo železniškim brzojavnim uradnikom na Baltimore in Ohio železnici šestdesetodstotno povišanje mesečne in navadno mezde za delo ob nedeljah.

VOJNI UJETNIKI IZ AVSTRIJE, VEČINOMA SLOVANI, OSTANEJO PROSTOVOLJNO V RUSIJI.

Washington, 1. jan. — Na tisoče vojnih ujetnikov iz Nemčije in Avstro-Ogrske, ki se nahajajo v Rusiji, ne pojde domov, če Rusija sklene separatni mir. Državni oddelek je dobil informacije, da so se zlasti Slovani (Čehi, Slovaki, Slovenci itd.) med ujetniki odločili ostati v Rusiji toliko časa, dokler ne zavladajo splošni mir. Ujetniki vedo, da jih Avstrija pošlje na fronto, čim se povrnejo in to jih najmanj veseli.

NOVA NAVODILA ZA CENZURO.

Vladni biro za informacije objavlja nove določbe, kaj se sme in kaj se ne sme poročati v časopisih.

VOJAKA ČAKA DESET LET JEČE.

Camp Wadsworth, Spartenburg, S. C. — 21-letni prostak Philip Van Engers iz La Granga, Ill. je bil spoznan krivim dezertacije, ponarejanja in da je nastopal kot lajtnant ameriške armade. Po vojaških zakonih je za take prestope določenih deset let ječe.

OVIRE V ŽELEZ- NIŠKEM OBRATU.

Washington, D. C. — Vrhovni železniški ravnatelj McAdoo ima premagati velike težave v železniškem obratu, ki so se razvile odkar je vojna.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

ZELEZNIŠKI TELEGRAFISTI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Baltimore, Md. — Razsodišče je priznalo železniškim brzojavnim uradnikom na Baltimore in Ohio železnici šestdesetodstotno povišanje mesečne in navadno mezde za delo ob nedeljah.

VOJNI UJETNIKI IZ AVSTRIJE, VEČINOMA SLOVANI, OSTANEJO PROSTOVOLJNO V RUSIJI.

Washington, 1. jan. — Na tisoče vojnih ujetnikov iz Nemčije in Avstro-Ogrske, ki se nahajajo v Rusiji, ne pojde domov, če Rusija sklene separatni mir. Državni oddelek je dobil informacije, da so se zlasti Slovani (Čehi, Slovaki, Slovenci itd.) med ujetniki odločili ostati v Rusiji toliko časa, dokler ne zavladajo splošni mir.

NOVA NAVODILA ZA CENZURO.

Vladni biro za informacije objavlja nove določbe, kaj se sme in kaj se ne sme poročati v časopisih.

VOJAKA ČAKA DESET LET JEČE.

Camp Wadsworth, Spartenburg, S. C. — 21-letni prostak Philip Van Engers iz La Granga, Ill. je bil spoznan krivim dezertacije, ponarejanja in da je nastopal kot lajtnant ameriške armade. Po vojaških zakonih je za take prestope določenih deset let ječe.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

ZELEZNIŠKI TELEGRAFISTI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Baltimore, Md. — Razsodišče je priznalo železniškim brzojavnim uradnikom na Baltimore in Ohio železnici šestdesetodstotno povišanje mesečne in navadno mezde za delo ob nedeljah.

VOJNI UJETNIKI IZ AVSTRIJE, VEČINOMA SLOVANI, OSTANEJO PROSTOVOLJNO V RUSIJI.

Washington, 1. jan. — Na tisoče vojnih ujetnikov iz Nemčije in Avstro-Ogrske, ki se nahajajo v Rusiji, ne pojde domov, če Rusija sklene separatni mir.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

ZELEZNIŠKI TELEGRAFISTI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Baltimore, Md. — Razsodišče je priznalo železniškim brzojavnim uradnikom na Baltimore in Ohio železnici šestdesetodstotno povišanje mesečne in navadno mezde za delo ob nedeljah.

VOJNI UJETNIKI IZ AVSTRIJE, VEČINOMA SLOVANI, OSTANEJO PROSTOVOLJNO V RUSIJI.

Washington, 1. jan. — Na tisoče vojnih ujetnikov iz Nemčije in Avstro-Ogrske, ki se nahajajo v Rusiji, ne pojde domov, če Rusija sklene separatni mir. Državni oddelek je dobil informacije, da so se zlasti Slovani (Čehi, Slovaki, Slovenci itd.) med ujetniki odločili ostati v Rusiji toliko časa, dokler ne zavladajo splošni mir.

NOVA NAVODILA ZA CENZURO.

Vladni biro za informacije objavlja nove določbe, kaj se sme in kaj se ne sme poročati v časopisih.

VOJAKA ČAKA DESET LET JEČE.

Camp Wadsworth, Spartenburg, S. C. — 21-letni prostak Philip Van Engers iz La Granga, Ill. je bil spoznan krivim dezertacije, ponarejanja in da je nastopal kot lajtnant ameriške armade. Po vojaških zakonih je za take prestope določenih deset let ječe.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

ZELEZNIŠKI TELEGRAFISTI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Baltimore, Md. — Razsodišče je priznalo železniškim brzojavnim uradnikom na Baltimore in Ohio železnici šestdesetodstotno povišanje mesečne in navadno mezde za delo ob nedeljah.

VOJNI UJETNIKI IZ AVSTRIJE, VEČINOMA SLOVANI, OSTANEJO PROSTOVOLJNO V RUSIJI.

Washington, 1. jan. — Na tisoče vojnih ujetnikov iz Nemčije in Avstro-Ogrske, ki se nahajajo v Rusiji, ne pojde domov, če Rusija sklene separatni mir.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

ZELEZNIŠKI TELEGRAFISTI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Baltimore, Md. — Razsodišče je priznalo železniškim brzojavnim uradnikom na Baltimore in Ohio železnici šestdesetodstotno povišanje mesečne in navadno mezde za delo ob nedeljah.

VOJNI UJETNIKI IZ AVSTRIJE, VEČINOMA SLOVANI, OSTANEJO PROSTOVOLJNO V RUSIJI.

Washington, 1. jan. — Na tisoče vojnih ujetnikov iz Nemčije in Avstro-Ogrske, ki se nahajajo v Rusiji, ne pojde domov, če Rusija sklene separatni mir. Državni oddelek je dobil informacije, da so se zlasti Slovani (Čehi, Slovaki, Slovenci itd.) med ujetniki odločili ostati v Rusiji toliko časa, dokler ne zavladajo splošni mir.

NOVA NAVODILA ZA CENZURO.

Vladni biro za informacije objavlja nove določbe, kaj se sme in kaj se ne sme poročati v časopisih.

VOJAKA ČAKA DESET LET JEČE.

Camp Wadsworth, Spartenburg, S. C. — 21-letni prostak Philip Van Engers iz La Granga, Ill. je bil spoznan krivim dezertacije, ponarejanja in da je nastopal kot lajtnant ameriške armade. Po vojaških zakonih je za take prestope določenih deset let ječe.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

ZELEZNIŠKI TELEGRAFISTI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Baltimore, Md. — Razsodišče je priznalo železniškim brzojavnim uradnikom na Baltimore in Ohio železnici šestdesetodstotno povišanje mesečne in navadno mezde za delo ob nedeljah.

VOJNI UJETNIKI IZ AVSTRIJE, VEČINOMA SLOVANI, OSTANEJO PROSTOVOLJNO V RUSIJI.

Washington, 1. jan. — Na tisoče vojnih ujetnikov iz Nemčije in Avstro-Ogrske, ki se nahajajo v Rusiji, ne pojde domov, če Rusija sklene separatni mir.

MEDNARODNI DELAV- SKI KONGRES ZA DO- SEGO SPLOŠNEGA MIRU

Angleška delavska stranka in ruski sovjet zahtevata mednarodni kongres v Stockholmu. Anglija odgovori na rusko-nemško ponudbo. Brezlična depeša z ruskimi mirovnimi pogoji iz Nemčije. Vprašanje referendum na Poljskem. Bolševiki in kozaki obnovili civilno vojno.

KAJERJEVA MIROVNA PO- NUDBA JE POLITIČNA PO- TEZA.

Washington, D. C. — Visoki vladni uradniki pravijo, če je cesar Viljem konferiral s kancelarjem von Hertlingom in ga pooblastil, da se pogaja z enim ali z vsemi sovražniki Nemčije, kot poročila brzjavka iz Amsterdama, tedaj to ne spremeni mednarodne politične situacije in ne odpira razglada za zgodnji mir.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

ZELEZNIŠKI TELEGRAFISTI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Baltimore, Md. — Razsodišče je priznalo železniškim brzojavnim uradnikom na Baltimore in Ohio železnici šestdesetodstotno povišanje mesečne in navadno mezde za delo ob nedeljah.

VOJNI UJETNIKI IZ AVSTRIJE, VEČINOMA SLOVANI, OSTANEJO PROSTOVOLJNO V RUSIJI.

Washington, 1. jan. — Na tisoče vojnih ujetnikov iz Nemčije in Avstro-Ogrske, ki se nahajajo v Rusiji, ne pojde domov, če Rusija sklene separatni mir. Državni oddelek je dobil informacije, da so se zlasti Slovani (Čehi, Slovaki, Slovenci itd.) med ujetniki odločili ostati v Rusiji toliko časa, dokler ne zavladajo splošni mir.

NOVA NAVODILA ZA CENZURO.

Vladni biro za informacije objavlja nove določbe, kaj se sme in kaj se ne sme poročati v časopisih.

VOJAKA ČAKA DESET LET JEČE.

Camp Wadsworth, Spartenburg, S. C. — 21-letni prostak Philip Van Engers iz La Granga, Ill. je bil spoznan krivim dezertacije, ponarejanja in da je nastopal kot lajtnant ameriške armade. Po vojaških zakonih je za take prestope določenih deset let ječe.

AMERIČANI SO USMRTLILI ŠEST MEHIŠKIH BANDITOV.

Eagle Pass, Tex. — Zvezni vojak in obmejni prostovoljni kojeniki, ki so zasedovali bandite, so jih usmrtili šest pri San Joseitu, Mehika, ki se nahaja ravno nasproti živinorejske postaje Iv-dio.

TRIJE RODOVI.

Dogodki iz sedanjih dni. — Spisal Engelbert G. angl.

(Mednarodno)

Nima sicer moči, da bi si iz sedanjih razmer ustvaril popolnoma tako bodočnost, kakršne si želi njegova duša, a toliko stori lahko, da računa s sedanjostjo, da si gradi na podlagi resničnih odnošajev bodočnost. Zmeraj je boljše, da si obeta manj nego več. Razočaranje pride tako rado, in to je tem manjše in tudi temmanj boli, ako niso bili načrti presmelnili. Razvoj življenja ne pozna tesnih mej, kamor bi ga uklepal človeški duh in si ga ustvarjal po svoji volji. Obratno! Življenje gre svojo pot, svobodno kakor nihče drugi, ono uklene človeka v spono, razgrinja pred njim pot, ko čar mora hoditi, čeprav so si njegove misli zahtevale druge in drugačne steze. Tako si življenje usuzni človeka. Vsa ponos, vsaka visoka želja, vsak smeli vzlet sanjavega duha se mora ukloniti, ponizati čisto do tal, kadar prihumi življenja viharjoča in uničujoča moč. Človek se mora vdati. Razgledati se mora po sedanjosti, zamisliti v sebi, kar je zraslo v mislih večjega in jačjega nego je moč in veljava danih razmer, in živi mora z jasnim predarkom, gledati z odprtimi, svojimi, človeškimi očmi — zdravniti se mora iz sanj.

In tega si želi Zavinišček, da bi se razgledal, da bi videl. Gleda in ne vidi.

Glej! Ravnokar je prihajal njegov hlapec napajat oba konja, ki mu vozita kočijo. Kaj si misli hlapec? Ali misli na gospodinjico, ki sta jo prevzela konja, in ki je zdaj ni več?

Hlapec gleda, kako vsak konj sklanja vrat, kako namaka gobee v yodo, kako pije, a na gospodinjico ne misli. Zavinišček pa vidi konja, vidi kočijo in vidi Lenko. Ako bi ne bila bolna, ako bi se ne zgodili zadnji dogodki, potem bi živeča še zdaj, še zdaj bi se lahko vozila na grajski kočiji.

Zavinišček je vzel lovsko puško in je odšel na lov v gozd na Gorjance. Pozoj je šel z njim. Kolikokrat ga je gledala Lenka. Kolikokrat se ji je laskal, mahal z repom in se spenjal k nji! Še nekaj dni pred smrtjo je pritekla k nji, ko se je grela na vrtu. A zdaj ni več tiste suhe in bele roke, ki je gladila dobrega, zvestega Pozoja! O, srečni pes, ki si bil glajen od njere roke!

Šumelo je vejevje, se sklanjalo med seboj in se pogovarjalo v tajinstvenih, človeškemu sluhu nerazumljivih glasovih.

Tudi Lenka je hodila tcd pod zeleno streho senenatega drevja! Poslušala je to tajinstveno šepetanje, ta človeškemu sluhu nerazumljivi razgovor šuškečega vejevja. A zdaj stopa po tem šuškrastem domu Jože sam, zakaj Denkini koraki so se ustavili, njena pot se je iztekla v grob!

S cestu se je oglasilo ropotanje voza.

Ozri se je Jože tja. Skozi listje in debela in grmovje se je bellila cesta.

Tako so ropotala koleca tudi tedaj, ko se je peljal tod Jože z Lenko. Natančno še vs, kako je gledala tedaj, ko se je prvič peljala z njim v te kraje.

Voz je švignil mimo. Dva človeka sta sedela na njem: možki in ženaka. A Lenke ni bilo. Ni ji več se ne bo vozila po Gorjanjih, zakaj težak kamenit križ stoji na njeni gomili.

Med listjem, ležečim po tleh, je nekaj zakumelo.

Zbudila se je v Zaviniščaku lovska straža. Puško je snel z rame, napol petelina in mirno čakal plena.

Zagledal je zajec. Vohal je z gobčkom po tleh. Zavinišček je držal Pozoja za vrat. Ta je drgetal od veselja in nemira. Spenjal se je; skočiti je hotel za zajecem. Zajec je gibal z ušesi, gledal okrog. V velikih, dolgih skokih se je spuстил v beg, ko je zapazil lovača. Zavinišček je izpuštil Pozoja. Hitro kakor misel je šinil za dolgohim beguncem. Zavinišček je nastavlil puško, pomeril. Že se mu je skrčil kazalec, da izproži petelina. A v istem hipu mu je odpovedala roka, puška se je pobesila.

"Naj hivi!" je rekel Zavinišček in vrzel puško na ramo.

Smrt je tako strašna!

Zabrlizgal je na piščalko. Tenak, čuter pik je udmeval po gozdu. Zapokala je preperela suhljad, zakumelo listje. Pozoj je tekel h gospodarju, ki ga je poklical. Jezik mu je visel iz gobca. Zašudeno je gledal gospodarja, češ, zakaj me kličeš nazaj, ko sem bil že tako blizu plena. Zavinišček je umel njegov pogled. Potrepljal ga je po vratu in ga pritlakal k sebi ob visoki škornji.

"O, kako si priden, Pozoj!"

Odšel je proti domu. Ni šel naravnost po cesti, ampak je krenil po stranski poti, da pregleda polje in travnike.

Lepo je zelenela trava. Kakor velik zelen prt, pretkan s pestrobujnimi cvetecami, se je širila pred njim travnik. Ob robu je tekla tiha vodica, vrbe so se nagibale k nji.

Tudi tod je hodila Lenka. Polno kočarice cvetice si je natrgala, tako rada jih je imela.

A zdaj ni Lenke več! Nikoli več ne stopi semkaj njena noga! Cvetice so prepregle njen grob.

Doli pod travnikom je bilo polje, lepo ravno polje. Kakor umetno razprežene vzporedne črte so se razgrinjale v daljo brazde, spodaj vse črne od mastnega gnoja, zgoraj vse alate od valjvite pšenice. Ali kako se danes šalostno gibljejo pšenični valovi, ko jih več ne gledajo prijazne gospodaricine oči! Na te oči je legla večna tema, pokrov tesne krste je povezanjen nad njimi. Zaviniščaku se še ni hotelo domov.

Krenil je na levo stran preko sosednega polja, stopil nekoliko navkreber in prišel do svojega trtja.

V lepih, ravnih vrstah so stiale trte, oklenjene ob kolih. Široki, narazinjani listi so viseli ob njih. Grozdi so se skrivali pod njimi. Jagode so se debelile; nabiral, dozoreval je v njih sladki sok. Izmed široke brajde je gledala bela zidanica, njegovemu očetu najljubši kraj; tiha, bela zidanica, ti ljuba, dobra znanca!

Odpril je Zavinišček vrata, zadiskalo je po vinu. Odvrtal je čep. Zlata tekočina je švignila v nastavljeno majolko. Ali naj pije? Za koga? Na žigavo zdravje!

Nikoli več ne bo gledala Lenka trgatve. Nikdar več ne bo zobala grozdiča.

Zavinišček se je spomnil tiste jeseni, ko je bila prikrat tu. Spomnil se je onega razgovora in onega jutra, ko je odšla k materi v Zavinkovce. Gledal je izpred zidanice za njo, videl je, kako jo je cesta, skrita za ovinek, odnesla izpred njegovih oči.

In glej! Tako se je zavila cesta, in Lenke ni več.

Po stezi je prišel viničar. Odkril se je pred svojim gospodom.

"Na, izlij to vino!" mu je rekel Zavinišček in mu ponudil majolko.

"Na vaše zdravje, gospod!" je dejal ta, nastavil posodo in jo izpraznil.

Ali je pač mislil tudi na njo, ki mu jo je tolikokrat natočila, ki je bila gospodarica tudi temu trtju? Mož je pil vino in mislil samo na njegovo dobroto.

Dejal pa je, da pije na njegovo zdravje, na zdravje Zaviniščakovo.

Čemu? Kaj treba njemu zdravja, ko nima nikogar več!

Nikogar več!

"Glej," je govoril sam pri sebi, "pozabil si nanj, ki ti je še edini ostal!"

Spomnil se je Friceta.

Odšel je proti domu.

Prehodil je vse vrtno stezo. A Lenke ni bilo nikjer.

Dospel je pod smreke. Miza je stala tam in klopi so stale okolo nje, a Lenke ni bilo več pod smrekami.

Stopil je med dišeče grme. Tudi tam ni bilo Lenke. Potrgali so rožnim grmom najlepše cvetove in ji okrasili z njimi poslednje ležišče.

Tudi na dvorišču je ni bilo. Vse je bilo prazno.

Stopil je v hlev. Ozrla sta se konja k vratom. Ali sta pričakovala, da jima prinese ljuba gospodinja sladkorja? Uboga žival, Lenke ni več.

In nikjer je ni bilo: ni na stopnicah ne na hodniku. Tudi v sobi je ni bilo nikjer. Ob odprtem oknu je stal njen naslanjač. A Lenke ni bilo nikjer. Morda je pri materi! Tako rada je hodila gledat njeno podobo. Toda tudi tam ni bilo Lenke. Nikjer, nikjer!

In zdaj je samo še Frica, ki misli Zaviniščak nanj.

Gospodje, prijatelji Zaviniščakovi, so ga vabili v svoje sredo. Družba razvedri človeka, razčene temne misli.

Ženina smrt je izravnala ono rahlo napetost, ki je nastala med gradom in gosposkim meščanstvom po volilnem porazu in po oskrbnikovem uboju. Roke so se približale in segle prijateljsko druga v drugo. Gospoda je vabila Zaviniščaka s seboj na izprehode. Menili so se o raznih dogodkih, ki jih je doživel ta in oni. Resno so si prizavali, da odvrnejo Zaviniščakove misli od ženine smrti. Za hip se je to tudi zgodilo.

Zvečer pa, ko se je vrnil Zavinišček domov, ga je zopet obšlo tesno, otožno čuvstvo. Vse v gradu je bilo tiho in mirno. Mož je hodil iz sobe v sobo, čakal je polnočne ure. Slišal je pripovedovati, da se tedaj vračajo mrtlič. Udarila je ura, zadnji, dvanajsti udare je odzvenel in se razgubil v noč. A nič se ni ganilo. Vse sobe so ostale prazne in tihe. Nikjer ni nič zaropotalo. Pogledal je skozi okno. V mesečini so se svetile steze; raztezale so se po vrtu in se zopet družile, a nič se ni zagibalo na njih. Lenke ni bilo od nikoder. Zavinišček je stopil na vrt. Prehodil je vse steze, šel pod smreke in med rožne grme. Meseč mu je razsvetljeval pot, da je videl pesek po stezah, da je razočel vsako vejo, vsak evet, ki se je nagnil in spal — a Lenke ni bilo nikjer. Ni je bilo, zakaj tudi nad njeno gomilo je sanjala noč, lepa in uspavajoča, in Lenka ni mogla priti, ker je bilo njeno spanje nevdramno, večno.

XVI.

Preko zime je ostalo pogorišče tako, kakor ga je napravil požar. Sneg ga je prekril, nič se ni videlo, kaj je pod njim. Golo zidovje, spodaj obšipano s sneženimi zameti, ki jih je tjakal nanosila burja, in zgoraj obloženo z debelim snegom, je bilo podobno starodavnim razvalinam. Skozi luknje in razpoke, ki so nastale tam, kjer so bila prejočna in vrata, je brila sapa. Vse je bilo osamljeno, grozno puščobno. Ljudje, ki so hodili mimo, so se obračali vstran; nekaj mrtvaškega je ležalo nad nekdanjo Zaviniščakovo domačijo.

Poslmi ni bilo Zaviniščaka nikoli sem gor. Doma je gledal skozi okna na vrt in videl je, kako je vse mrtvo. Pospalo je vse, vse počiva pod mrlo odejo. Pod teho snega so se pobesile smreke kam veje, grmljeve se je stisnilo in uklonilo. Velika puščava se je širila okrog. Sredi nje je stalo stara, začrnelo grajsko poslopje, ostanek življenja, plen hudočim viharjem.

In kako more biti čele tam, v Zavinkovcih? Česar ni uničil požar, to je končala zima. Ako je tukaj puščava, mora biti tam grpišče. In Zavinišček ni šel preko zime nikoli tja gor. Ako je hotel videti grobovje, je šel obklati Lenko.

V mestu so začeli smovati denarni zavod kakor so obljubljali ob volitvi.

(Dalje sledi).

Kaj je videl ameriški kongresnik v Franciji.

Kongresnik C. C. Dill iz 5. distriktu v državi Washington je bil član ameriške kongresne misije, ki je v jeseni obiskala francosko bojišče. O svojih vtisih iz bojišča priše on sledeče:

"Kmalu po odgoditvi kongresa smo se podali s parnikom St. Louis čez morje. Parnik je imel pet topov, pri katerih so naši mornariški topničarji in skozi podmarniški pas smo imeli spremstvo bojnih ladij. V Anglijo smo prišli brez kakih posebnih dogodkov. V Liverpoolu nas je sprejel zastopnik angleške vlade in odposlanec ameriškega poslanstva. Tam smo videli velik holandsko-ameriški parnik, ki je pravkar pripeljal 3000 kulijev iz Kitajske, namenjenih za delo v Franciji. To so bili prvi kuliji izmed mnogih tisočev, ki smo jih videli pozneje na Francoskem.

Tema v Londonu je naredila na nas prvi utis, namreč odstranjene svetilke na ulicah, kar je del obrambe proti zravnim napadom. Drugi utis smo dobili v velikih bolnišnicah, kjer sem videl prve ranjence. Najbolj smo se čudili bolnišnicam, kjer "delajo" iz pohabljenec nove ljudi — umetna roka, noge, dele obrazov itd. Tovarna za krpanje človeških teles!

Videli smo tudi krepke moške, perfekte fizične korenjake od leta dvajsetega do petintridesetega leta, toda živčno in duševno umičene. Njihovi možgani ne delujejo več valed pretresa v bitkah in zdaj jih uče hoditi in govoriti kakor dveletne otroke. Videli smo vojake, ki so izgubili vid in zdaj se uče rokodelstvo, katerih niso znali pred vojno. Vse te stvari in še mnogo drugih so nas poudile, kako znajo dandanes "delati" ljudi in delavce iz človeških razvalin, ki jih je naredila vojna.

Tisto noč smo tudi doživeli, da smo morali bežati v zavetje, ko smo korakali po ulicah proti hotelu. Znamenje je bilo dano, da se bližajo nemški čepelini. Čez morje v Francijo je spremljal našo ladjo pet razruševalcev in nad nami sta krožila dva balona. V Parizu nas je sprejel general Perhing. Šli smo na fronto ob času, ko so odhajale francoske čete v Italijo. Videli smo na tisoče in tisoče pešcev, ki so korakali proti kolodvorom, dolgo vrsto topov, vozov in vsakovrstne druge opreme.

Obiskali smo Soissons in tamošnjo razdejano katedralo. Videli smo Rema in kar je tam še ostalo od znamenite cerkve, na katero je padlo vsega skupaj 370 nemških granat. Nato smo šli v Verdun. Polkovnik Delhay, ki je bil naš vodnik, nas je peljal na razrit in z granatami pokrit vrh utrdb Souville, kjer so Francozi postavili, nadvladali in vrgli nazaj nemško armado pod krompirneem.

Delhay nam je podrobno opisal bitke, ki so se tam vršile in potem je zamahnil z roko in dejal: "Ako bi bili vsi možje, ki so tukaj obležali mrtvi, razdeljeni enakomerno, tedaj pride pet mož na vsak štirijaski meter zemlje."

V ameriškem taborišču smo videli veličastno skupino mladih mož, ki tvorijo prednjo stražo velike armade, katera pride za njimi čez morje. Vdihli so se v orožju, gradili barake in se mešali med domačine, kjer so bili na stanju. Vsem je sijala iz oči brezbrilnost, odločnost in da jim ne manjka ničesar.

Jezik niti pero ne moreta popisati razvalin uničenih krajev v Sampaniji, kjer so bili Nemci gospodarji dve do tri leta. To niso razvaline, temveč naravnost pometena površina zemlje. Obiskali smo veliko in nepozabno bojišče ob Somni, kjer so v treh mesecih strašnega boja izgubili zavezniški 900.000 mož. Nemci pa 750.000, toda zavezniški so zmagaali.

To bojišče je zdaj — velikansko pokopališče, ali med stotisočimi grobovi je le par, ki imajo kakšno znamenja.

Stali smo na grebenu hribov Vimy in gledali v Lens, ki je še v nemških rokah. Tam smo videli drzni vračni spopad in topniški dvoboj, ki se je vršil pred nami v dolini.

Ko smo se vrnili v Pariz, nas je sprejel predsednik Poincare

in povabljeni smo bili na sejo francoskega parlamenta.

Naš obisk belgijske fronte je bil še bolj interesanten. Tam smo bili 90 čevljev od nemških zapovedov in enkrat so nam okrog glave žvižgale krogle strojnih pušk. Ko smo se vračali iz zakopa, je padla blizo nas sovražna granata, ki je vrgla v zrak veliko maso zemlje. K sreči ni bil nihče zadet.

Imeli smo tudi priliko videti nemške ujetnike, s katerimi Angličani ravnajo zelo gentlemansko. Angličani, francozi in belgijski častniki so bili z nami zelo uljudni in pokazali so nam vse, kar smo hoteli. Videli smo veliko reči, o katerih ne morem poročati, dokler traja vojna. Hoteli smo videti vojno, kakršna je v resnici — in naša želja se je izpolnila do pličice.

Zdaj šele vemo, kaj je vojna. Nekaj strasnega je, nekaj tako kolosalnega in ogromnega, da nihče ne verjame, kdor ne vidi na lastne oči. Amerika mora dati milijone mož in bilijone dolarjev, ako hoče zmagati. Anglija in Francija premagujeta Nemčijo na zapadni fronti, toda ne še odločilno. Naša naloga torej je, dati potrebno armado, ki zaobrbe militaristično ugodnost zavezniškov v odločilno zmago.

Francoski radikalci za družbo narodov.

Iz Pariza poročajo: Radikalna stranka, boljše radikalno-republikanska stranka in radikalno-socialistična stranka, sta to zimo obdržavali strankine kongrese. To sta prva zborovanja teh dveh strank od pričetka vojne. S političnega stališča je ta dogodek velike važnosti. Malo po malem prihajajo na dan razne politične struje iz mrtvila, v katerega jih je potisnila vojna. Bolj in bolj kažejo znake življenja, revidirajo svoje programe in sklepajo o sredstvih za svoje akcije.

Kaj mislijo in kaj hočejo te radikalne stranke? To vprašanje je bilo stavljeno že mnogokrat odkar traja vojna, ne da bi se nato dobil dosedaj kak pozitiven odgovor. Ti radikalni stranki sta jako močni in uplivni struji. V parlamentu imata 180 poslancev; poleg teh je v parlamentu še 80 neodvisnih radikalnih poslancev, ki se po političnem stremljenju le malo razlikujejo od prvih. Pri splošnih volitvah leta 1914 sta ti dve stranki in radikalci, ki se imenujejo neodvisne, prejeli štirideset odstotkov oddanih glasov. V sedanjem kabinetu je deset ministrov in državni podtajnik, ki so člani teh strank.

Dve tedenci prevladujeta v radikalno-republikanski stranki. Prva, ki jo vidi Albert Milhaud v svojem glasilu "Le Rappel," je za razjiranj meje francoske države do reke Rene. Na drugi strani, pod vodstvom Ferdinand Buissona in M. Dubierrija zastopajo stališče združenje narodov in zbliznanje s socialisti. Na njihovem kongresu je prodrla v ospredje struja, ki zastopa združenje narodov in zbliznanje s socialisti. Kadarkoli je na kongresu nastopil J. Caillaux, bivši ministrski predsednik in bivši predsednik stranke, je bil sprejet z živahnim avplavdiranjem. M. Malvy, bivši minister notranjih zadev, ki je bil zadnje čase vestransko napadan od reakcionarnih struj je bil na kongresu predmet burnih ovacij. J. Caillaux in M. Malvy sta sedaj v ospredju najkrajnejših elementov v radikalni stranki. Na njihovem kongresu je bila enoglasno sprejeta resolucija, ki ravno tako kot socialistična, prepoveduje članom stranke vstop v kombinacijska ministristva, razven, če jim to dovoli parlamentarni klub in eksekutiva stranke.

Želo družbo narodov.
Bivši poslanec Ferdinand Buisson, ki mu je bila svoječasno podeljena misija potovati v Združene države, je na kongresu razpravljal o vzrokih, ki so vodili Ameriko, da je napovedala vojno centralnim silam. Ko je omenjal predsednika Wilsona, so dali delegatje duška s tem, da so avplavdirali. Med drugim je F. Buisson dejal: "Odzovimo se klicu Združenih držav v vojno za demokracijo. Naša vlada je sicer povzela korake v tem oziru, toda ako gremo še nekoliko dalj, ne bo nič škodovalo." Sledeča resolucija je bila sogla-

smo sprejeta na kongresu: "Z ozirom, da so Francija in njene zaveznice vzlele orožje v roko, da se ubranijo pred agresivno politiko nemškega militarizma in da se prepreči take napade za v bodoče, izjavlja kongres, da je Francija daleč od vsakih misli ali želj po kakih aneksijah ali podjarmljenjih in v opoziciji proti vsakim kršitvam pravice narodov.

Valed te zahteve Francija povračilo škode, provzročene po vojni in povračilo pravice narodom, katerim so bile odvzete od tujih armad. Nadajte, združenje Alzacija in Lorens z domovino Francije in svobodno narodom pod tujnadvlado in nasiljem.

Naš kongres stoji na stališču, da se federacija svobodnih narodov aveta lahko vzdrži in ohrani svetovni mir, če bo oborožena s trojnimi orožjem: legislaturo, justico in eksekutivo, ki bo enkrat za vselej premenila načelo, nasilje nad pravico za pravico nad nasiljem. Od vseh sodelujočih narodov naj se zahteva, da se morajo podvreči sklepom mednarodne avtoritete, ki naj bo dovolj močna, da bo vselej zaključke tudi uveljavljala v slučaju, da bi jih kateri narodov poskušal kršiti.

Kongres izreka željo, naj bi francoska vlada vzela inicijativo v tem smislu in jo predložila zaveznikom, med katerimi taka federacija že sedaj obstoji, ki pa naj jo od sedaj naprej tudi pripoznajo s tem, da ustanove pravosodno, politično, ekonomsko, finančno in vojaško konstitucijo."

S tem so se radikalci pridružili zahtevam socialistov ki tudi zahte vajo federacijo narodov z močno jurisdikcijsko podlago, ki je potrebna za ohranitev miru. Obe stranki stojita na protianeksijskem stališču. In ti dve stranki reprezentirata moč v Franciji.

Razume se, da je radikalno-republikanska stranka za nadaljevanje vojne toliko časa, da se uresničuje te zahteve. Obenem se tudi oni pridružujejo zahtevi ostalega francoskega naroda, da se mora Alzacija-Loren vrniti Franciji.

ALI BODO POVIŠALI VOZNIČNO NA NADULIŠNIH ŽELEZNICAH.

Chicago, Ill. — B. I. Budd, predsednik družbe, ki lastuje nadulšne železnice v Chicagu, hoče vprašati državni odbor za javne potrebe, da dovoli povisati vozino in prevazati tovorno blago. Prošnjo predloži še v tem mesecu, v kateri hoče navesti vzroke za pošivanje vozine.

Slišajo se tudi glasovi, da hoče družba peticionirati za uvedbo pasovnega sistema. Potnik noče plačati na primer pet centov za vožnjo v enem pasu, potem en cent za vožnjo v drugem pasu i. t. d.

Družba zagovarja svojo peticijo z naraščajočimi obratnimi troški, predvsem pa naglašajo zboljšanje mezde uslužbenecem.

Če državna komisija dovoli povisvanje vozine, ali da družba uvede pasovni sistem, bodo prišli lepi tisočaki v družbino blaginjo. Zahteva družbe dokazuje, kako živa je potreba, da ulične in nadulšne železnice postanejo občinska lastnina. Ako državna komisija prizna zahtevo družbe, se bo takoj priglasila za vnanje vozine tudi cestnoželeznika družba. Tudi ona bo lahko naštele pomnožene obratne stroške in naglašala, da je uslužbenecem povisala mezdo.

Do sedaj še nismo čitali, da je mestni svet v San Franciscu povisal vozino na ulični železnici, ki je občinska last. Občinska cestna železnica služi splošnim interesom, privatan cestna železnica pa zasebnim. To je razlika med občinskimi in privatnimi železnicami. Da ulične in nadulšne železnice v Chicagu lastujejo privatni interesi, so temu krivi volitvi, ki volijo v občinski zastopniki, ki niso za poobčenje uličnih in nadulšnih železnic.

TOČAJI ZARTEVAJO POVIŠANJE MEZDE.

Sacramento, Cal. — Tukajinja točajaka lokalna organizacija je predložila salunarjem nove zahteve, ki so stopile v veljavo s prvim januarjem tega leta.

Delavni čas znaša devet ur dnevno, tedenska mezda se povisala od \$21 na 25.

Delavske organizacije njih pomen in korist.

(Nadaljevanje)
Mejtem ko v mezdnem boju konkurenca med delavci vedno bolj narašča...

Moderni prometna sredstva olajšujejo kapitalistu pridobiti nove trge za svojo blago in delati konkurenco drug drugemu.

Toda najbolj nevaren konkurent delavstva so pa razni stroji, katere vedno bolj izpolnjujejo.

Se eden konkurent se vedno bolj pojavlja na delavskem polju. To so mali obrtniki in trgovci...

Kapitalizem stremi za tem, da vedno manj delavcev rabi v tovarnah. To ustrinja, da je na strani delavstva vedno več delavcev...

V sedanjem času ne dobi vse delavstvo toliko plače, da bi se pošteno preživelo. Večje delavce pa še tega ne dobi in radi tega postaja vedno bolj slabo.

Umrjivost otrok med delavskimi sloji tudi vedno bolj narašča, kajti slabotni starši bodo vedno imeli tudi slabotne otroke.

Umrjivost otrok med delavskimi sloji tudi vedno bolj narašča, kajti slabotni starši bodo vedno imeli tudi slabotne otroke.

Umrjivost otrok med delavskimi sloji tudi vedno bolj narašča, kajti slabotni starši bodo vedno imeli tudi slabotne otroke.

Umrjivost otrok med delavskimi sloji tudi vedno bolj narašča, kajti slabotni starši bodo vedno imeli tudi slabotne otroke.

Umrjivost otrok med delavskimi sloji tudi vedno bolj narašča, kajti slabotni starši bodo vedno imeli tudi slabotne otroke.

žensk, kakor so dokazali razni statistiki na glasu in razni zdravniki. Se nekaj je, kar potrjuje, da je naše naziranje glede privatnega podjetnika in prostega delavca resnikosno.

Ako se cene življenjskih potrebščin povečajo, se plače delavstva ne zvišajo sorazmerno in radi tega se mora delavstvo zadovoljiti z jako skromnimi razmerami in to poveča umrljivost v delavskih slojih.

Da prihranijo tako ogromno vsoto je moral občinski svet na svoji zadnji seji v minulem letu, ki je trajala 12 ur, sprejeti obvezati mestni proračun. Velika opozicija se je pojavila pri odpravi 1.000 mestnih služb.

Na občinski seji je bila debata ostra in padale so trpeke besede. V začetku se je stvar izgledala, da občinska seja odkloni priporočila finančnega odseka, ko so se občinski svetovaleci upirali, da črtajo \$623,534 v raznih departmentih.

Po daljši razpravi je občinski svet sprejel osemurni delavnik za mestne uslužbence. Ni pa sprejel priporočila finančnega odseka, da se morajo uslužbenec strogo ravnati po določbah strokovnih organizacij.

Dnevnik, ki zastopajo velebizniške interese, jokajo, da bo sedaj mesto imelo znižano policijsko protekcijo, znižano varstvo proti ognju in zdravju, manj ulične razsvetljave, manj čiščenja stranskih ulic, manj uličnega in hodniškega tlakovanja in manj stavbinskega nadzorstva.

Meščani pa k temu javkanju dostavljajo: Oni, ki so postali žrtve cestnih roparjev, vlomilcev in tatov, pravijo, da gorje spleh ne more biti, kot je bilo do sedaj, kajti roparji in drugi malopridneži so do sedaj snatrali Chicago za obljudljeno deželo.

Meščani, ki prebivajo v krajih, v katerih prebivalci nosijo svetilnate nogavice, se smejejo, če bodo zdaj manj čistili stranske ulice. Saj jih tudi sedaj ni čistili nihče, pravijo ji meščani. Vsake kvartre se je pomikal umišljeni voz po stranskih ulicah, toda odpadki in smeti so ostali ležati na kupu.

Najbolj se pa meščani smejajo, če listi pravijo, da bo nadzorovanje tlakovanja ulic in hodnikov bolj pomanjkljivo. Če so tlakovalci čisto ali hodniki, so morali meščani, pravzaprav posestniki, plačati tlakovne troške.

Med meščani ni opaziti najmanjše politosti, ker je znižan mestni proračun. Vprav narobe je. Okoli hodijo veseli obrazovi in pripovedujejo drug drugemu, da letos ne bodo povlašeni mestni davki.

Beaver, Pa. — Tukajšnji delodajalci so sprejeli novo mezdno lestvico, ki jo je predložila lokalna organizacija črkostavcev štev. 250. Po novi lestvici imajo poboljšano tedensko mezdo od \$2 do \$4. Pogodba je veljavna za tri leta.

podučevati in jim razlagati, da je brezčasno delati v takih razmerah. Posreči se ji, da organizira te delce in pridobi v svojo organizacijo. Ko je delavstvo spoznalo svoj položaj ni bilo noheneja takega neumneža več, da bi šel pod starimi pogoji na delo.

MESTNI OČETJE V CHICAGO SO PRIČELI HRANITI. Chicago, Ill. — V letošnjem letu se pričeli z delom v mestni hiši, da prihranijo \$3,657,799 na upravnih troških.

Mestni finančni odsek je izdelal proračun, v katerem je črtal \$3,700,230. Mestni svet je na seji odobril skoraj vse črtane postavke, izvzetih je le \$42,431.

Na občinski seji je bila debata ostra in padale so trpeke besede. V začetku se je stvar izgledala, da občinska seja odkloni priporočila finančnega odseka, ko so se občinski svetovaleci upirali, da črtajo \$623,534 v raznih departmentih.

Po daljši razpravi je občinski svet sprejel osemurni delavnik za mestne uslužbence. Ni pa sprejel priporočila finančnega odseka, da se morajo uslužbenec strogo ravnati po določbah strokovnih organizacij.

Dnevnik, ki zastopajo velebizniške interese, jokajo, da bo sedaj mesto imelo znižano policijsko protekcijo, znižano varstvo proti ognju in zdravju, manj ulične razsvetljave, manj čiščenja stranskih ulic, manj uličnega in hodniškega tlakovanja in manj stavbinskega nadzorstva.

Meščani pa k temu javkanju dostavljajo: Oni, ki so postali žrtve cestnih roparjev, vlomilcev in tatov, pravijo, da gorje spleh ne more biti, kot je bilo do sedaj, kajti roparji in drugi malopridneži so do sedaj snatrali Chicago za obljudljeno deželo.

Meščani, ki prebivajo v krajih, v katerih prebivalci nosijo svetilnate nogavice, se smejejo, če bodo zdaj manj čistili stranske ulice. Saj jih tudi sedaj ni čistili nihče, pravijo ji meščani. Vsake kvartre se je pomikal umišljeni voz po stranskih ulicah, toda odpadki in smeti so ostali ležati na kupu.

Najbolj se pa meščani smejajo, če listi pravijo, da bo nadzorovanje tlakovanja ulic in hodnikov bolj pomanjkljivo. Če so tlakovalci čisto ali hodniki, so morali meščani, pravzaprav posestniki, plačati tlakovne troške.

Med meščani ni opaziti najmanjše politosti, ker je znižan mestni proračun. Vprav narobe je. Okoli hodijo veseli obrazovi in pripovedujejo drug drugemu, da letos ne bodo povlašeni mestni davki.

Beaver, Pa. — Tukajšnji delodajalci so sprejeli novo mezdno lestvico, ki jo je predložila lokalna organizacija črkostavcev štev. 250. Po novi lestvici imajo poboljšano tedensko mezdo od \$2 do \$4. Pogodba je veljavna za tri leta.

Rad bi izvedel. Kje se nahaja moj brat Andrej Černe, ker se dolgo nisem slišal o njem. Priznam vse cenjene sitateljce, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani ali pa naj se sam prijavi svojemu bratu na naslov: Frank Černe, P. O. Box 63, Bear River, Colo. (Rough County) (Jan. 23.4.)

Naznanila in vabila

Skidmore, Kans. — Pozivljamo članstvo prijatelji, št. 76, S. N. P. J., da se polnoštevilno udeležijo prihodnje redne 13. januarja. Sklep zadnje redne seje 9. decembra je bil, da se morajo vsi tisti, ki se niso udeležili letne seje 9. decembra priti osebno zagovarjat na prihodnjo sejo. Zapišite si, da je bil to sklep društva. — Vsi člani S. N. P. J. sva onkopravnici in imamo enako dolžnosti. Vsa taka je zapisana nekje v pravilih. Če imamo enake pravice, kaj bi ne imeli tudi enakih dolžnosti? Pa bo kdo rekel: Saj jih imamo! Je li temu res tako? Če so člani ne udeležijo "same" dvanajstih sej na leto, je to izpolnjevanje enake dolžnosti kot onega, ki se udeležuje vsake seje? Seveda, dolžnosti so imajo, samo izpolnjuje jih ne. — Da ne pozabimo, na prihodnjo sejo se morajo priti zagovarjat tudi tisti, ki niso hoteli obiskovati bolnikov. — A. M.

Barberton, O. — Naznanjam članom društva Triglav, št. 48, S. N. P. J., da je bil na zadnji letni seji 2. decembra 1917 ponovno izvoljen stari odbor. Nadalje je bil sprejet predlog, da mora vsak član plačevati poleg rednega se 10c društvenega prispevka za pokrivanje društvenih stroškov. Moja želja je, da bi se člani v bodoče nekoliko v večem številu udeleževali društvenih sej. Udeležite se vsaj seje 6. januarja 1918. Na dnevnem redu bo več zelo važnih točk, vsled tega je potrebno, da se je udeležite. — John Rataj, tajnik.

Pueblo, Colo. — Naznanjam članom društva Orel, št. 21, S. N. P. J., da je bil sklep zadnje društvene seje, da mora vsak član (leja) plačati 50c v društveno blaginjo. Plača se lahko v dveh obrokih, mesec januarja in februarja. V mesecu januarja, februarja in marca je razpisal tudi izredni kongres za stroške kongresne skupaj 75c. Pozivam vsa tuda, da se polnoštevilno udeležite seje 13. januarja. Do takrat, upam, da homo prileti stenske kolektorje, ki se bodo razdelili med člane na seji. — Tajnik.

Struthers, O. — Naznanjam članom društva Pomoč v Sili, št. 277, S. N. P. J., da se v bodoče društvene seje vrše vsako drugo nedeljo ob polidnevni popoldne v prostorih brata Johna Pogačnika na 184 Lowell Rd. — Člane pozivam, da se v obilnem številu udeležijo prihodnje seje, posebno tiste, ki so izostali od zadnje seje. Kdor tega ne bo upošteval, se ga bo kaznovalo po pravilih. — Joe Polanco, tajnik.

Export, Pa. — Naznanjam članom društva Jadranka Vila, št. 317, S. N. P. J., da se bodo seje v letu 1918 vršile vsako drugo nedeljo v mesecu točno ob polidnehi dopolne v dvoran Red Eagle. — B. Willig, tajnik.

North Chicago, Ill. — Obveščam so drugo tukašnega socialističnega kluba št. 45, J. S. Z., da se prihodnja seja vrši dne 13. januarja ob polidnevni popoldne v prostorih L. Skoca. Ker bodo na tej seji volitve odbora in več drugih važnih točk, je potrebno, da se vsi udeležite. — P. Pokraj, tajnik.

Chisholm, Minn. — Cenjeni bratje sestri društva Slovenski Rudar, št. 110, S. N. P. J.: Nikdar nisem imel upanja, da bom izvoljen predsednikom tako velikega in napredujočega društva kot je Slovenski Rudar. Zahvaljujem se vam za iskano zaupanje, in vas zagotavljam, da bom deloval po svojih najboljših močeh za procvet našega društva in S. N. P. J. — Skladno delovanje in obilo napredka v novem letu vam želi, Joseph Ule, novizvoljeni predsednik.

Pobožna želja. — Ela: "Povej mi vendar, draga moja, kako je bilo pri tvoji zaroki!" Pavia: "Ah! Tako nebrško le po je bilo, da bi se rada vsak dan zaročila!"

NAZANILLO

Tužnega srca naznanjam žalostno vest, da je tukaj umrl prijatelj in rojak Frank Dečman, kateri je bil doma v starem kraju iz vasi Ilian pri Kamniku na Gorjenjaku. Tukaj v Ameriki zapuščena dve sestri, v starem kraju pa mater in hčerko in še dve sestri in dva brata. Povožil ga je avtomobil v Websterju tako, da je bil na mestu mrtev.

Prav lepo se zahvaljujem vsem prijateljem in znaneem, ki so se udeležili pogreba in za krasne vence, ki so jih podarili, kakor tudi za vse drugo, kar so dobrega storili za pokojnika. Se posebno lepa hvala članom društva iz Moon Runa za krasni venec in ravno tako tudi vsem članom iz West Newtona, Pa., ki so ga spremlili k zadnjemu počitku. Hvala vsem! Ti, nepozabni prijatelj, pa počivaj mirno v tuji zemlji!

NAVEDIK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njenimi idejami, podpiraj trgovca, ki oglašuje v Prosveti. V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po smerni ceni.

ANTON ZORNIK, Koroška, Pa. POZOR ČITATELJI! ZANIMIVE KNJIGE: Cesarjevi Rudolf ali življenje na avstrijskem dvoru 73c. Nipnotizem 35c. Vodička Johanna 20c. Naročite pri Otto Fedir, Box 1611 New York, N. Y.

Slovenska Narodna Podpora Jedota
Vstanovljena 9. aprila 1904.
GLAVNI STAN: 2637-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.
UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
L. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 96, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jofel Kubelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Chicago, Ill.
Egzekucija: John Molek, 4908 W. 31st St., Chicago, Ill.
NADEBNI ODBEK:
Jože Ambrožič, 351 box, Causenburg, Pa.
Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.
F. S. Taucher, 674 Abney Ave., Rocksprings, Wyo.
POBETNI ODBEK:
Anton Hrast, 311 — 95th Ave., New Duluth, Minn.
Jože Radšček, box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pieterček, 436 box, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Wilcox, Pa.
M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.
UREDNIK "PROSVETA":
Jože Kavertnik.
VAHOVNI KRAVNIK:
F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
VSE DENARNE ZADAVE IN STVARI, ki se nanašajo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:
JOHN VERDERBAR, 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POŠLOVANJA se pošiljajo na naslov:
JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Causenburg, Pa.
ZADAVE PREPILNIVJE VSEBINE, ki sta jih volili prvi in drugi kongres, se pošiljajo na naslov:
ANTON HRAST, 311 — 95th Ave., W. New Duluth, Minn.
VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:
UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE UPRAVNIŠKE STVARI, narodna, glasni, se pošiljajo na naslov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uradništvom in upravnim "Prosveto" ne rabite imena uradnikov, marveč napisite naslov, ki je to naveden, ako hočite, da bo vsaka stvar hitro rešena.
Neje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretje četrtke v mesecu. Začetek ob uri popoldne.

PRI SPREMENRAH naslovo je vedno treba omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pišite imena brajev in ulic pravilno, kakor se pišejo v angleščini, da se ne potem kakih nezgodnosti in pletli.

PROF. DR. MULLIN
ZDRAVNIK — SPECIALIST
ZA SLOVENCE
411-4th Avenue
(WA SPROTI POŠTE)
PITTSBURGH, PA.

ELEKTRIČNA PREELEDBA Z X ŽARKI.
Stari in skušeni zdravnik, s 35 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, pluća, koloderc, oholiti, trganje, nervoznost, kryne bolezni, kakor tudi druge bolezni moklih. Odravi vsako bolezen katero prevzame v svojo obrabo. Uporablja najboljša evropska, ameriška in ostalih delov sveta zdravila. Niske cene. Nasvet brezplačno. Tofen pregled popolnoma jamicen. Pri meni se zdravi veliko števila Slovencev. Uradne ure od 9. zjutraj do 8. večer, ob nedeljah samo od 10. do 25 popoldne.

KADITE TILMAN CIGARE.
Unikajno izdelane
Ibykus Cigare 10c.
"La Corona" Cigare 10c.
TILMAN CIGAR CO.
AURORA, MINN.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.
Vse bolezni, ki nastanejo pri vsaki vrsti nezgodnosti, ki nastanejo pri vsaki vrsti nezgodnosti, ki nastanejo pri vsaki vrsti nezgodnosti...

Indijanski zdravnik
Veliko število ljudi je, ki trpi za različnih boleznih ali edine zdraviljenje bilo bi naš prijatelj RAY (prekajava, kateri pokaže vse potrebe in znanje delo života in obrabi vsakemu človeku pri vsaki vrsti nezgodnosti. To indijanski zdravnik pravi, dobro delo vilo in povabila preiskava vas govore v vaše pravo zdravje.
Bron dvoma, brez razlike kako ste bolni, ali kdo vas svoj zdravje in kako dolgo traja, je zdravil, jas za hudo potrpečivo, da vam prinesem svojega zdravnika in vas uspešno izlede in močno. Vi širite samo zdravje in svojega veselje v je ako ste zdravi.
Pozor! Če imate bolezen, ki je zelo nevarna, ali kdo vas svoj zdravje in kako dolgo traja, je zdravil, jas za hudo potrpečivo, da vam prinesem svojega zdravnika in vas uspešno izlede in močno. Vi širite samo zdravje in svojega veselje v je ako ste zdravi.
Pozor! Če imate bolezen, ki je zelo nevarna, ali kdo vas svoj zdravje in kako dolgo traja, je zdravil, jas za hudo potrpečivo, da vam prinesem svojega zdravnika in vas uspešno izlede in močno. Vi širite samo zdravje in svojega veselje v je ako ste zdravi.

Dr. Jin Fuey Moy
Uradne ure vsi dni od 9. jutro do 8. ure večer. — Govorci vsi jeziki.
308 Grand Ave. ::: Pittsburgh, Pa.
NORTH SIDE STATE BANK
ROCK SPRINGS, WYO.
IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00
Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI.
Mi posluhajte čez radio priključeno v naši dvoranici na vsaki sredo.
Pridružimo 4 odseka: 1. za vsake vrste vlog. MOČNA, KONSERVAT. NAPREDNA INSTITUCIJA.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izšaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$5 na leto, \$1.40 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.15 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4425.

Datum v oglepaju n. pr. (December 31-17) poleg valoga imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo naročite, da se vam ne ustavi list.

Ob začetku leta.

Včeraj smo pričeli pisati letnico 1918 in koncem leta je navada, da se ozremo nazaj in sklenemo račune. Vsakdanji listi so polni števil in statističnih podatkov s tabelami; korporacije, velike in majhne, objavljajo finančna poročila o dohodkih in profitih, ki so za nje merilo gospodarskega napredka v minolem letu.

Člani naše jednote so z neznatnimi izjemami delavci, ki kot posamezniki navadno nimajo kaj poročati o materialnem napredku. Gospodarski sistem je še vedno tak, da mezdni delavec, ako hoče dostojno živeti, nima koncem tedna ali meseca, koncem leta ali svojega življenja drugega kakor deficit. So pač izjeme, toda v splošnem je tako. Ako bi se delavci ponašali ob koncu vsakega leta z lepimi dohodki, tedaj bi podjetniki ne mogli poročati o lepih profitih, kajti "volk sit in koza cela" ne more biti.

Tako torej stoji naše bilance. Kar se tiče našega ožjega društvenega, političnega in kulturnega življenja, moramo omenjati nekoliko drugače.

Preteklo leto je bilo kakor za ves svet tako še posebej za Ameriko zelo burno. Požar svetovne vojne je obližnil tudi nas in naravno so sledile spremembe in druge razmere. Bodeči po položaju bi morali reči, da je to komaj začetek. Združene države so še zmiraj v štadiju vojnega pripravljenja in v vojni bomo faktično šele letos, ako se medtem položaj v Evropi kako drugače ne zasuče. V nastoplem letu bomo torej šele občutili, kaj je vojna, če se bo nadaljevala čez spomlad in poletje.

Slovenska narodna podpora jednota beleži v preteklem letu lep napredek kljub mnogim zaprekam, ki so prišle z vojno. Koliko smo napredovali finančno in na članstvu, bo razvidno iz poročila tajnika, ki se objavi po letni seji še ta mesec; vendar že danes lahko rečemo, da je napredek in da se jednota neomajano drži svojega starega gesla: Naprej!

Revolucionarni svetovni dogodki v prejšnjem letu niso ostali brez upliva na politično gibanje slovenskega delavstva v Ameriki, čigar dober del tvori članstvo naše jednote. Stališče napram vojni, ki so ga izrazili slovenski razrednozavedni delavci, organizirani v socialistični stranki, v mnogih izjavah in akcijah, dokazuje, da naše delavstvo pozna razmere, kakršne so in s katerimi je treba računati in da se ne da ujeti za nesmiselno pacifistično propagando, ki delavskim interesom več škodi kot pa koristi.

Slovinci so v prejšnjem letu tudi aktivno nastopili v gibanju za boljše bodočnost slovenskega naroda v stari domovini. Ustanovilo se je republikansko združenje, ki ima za svoj cilj jugoslovansko federativno republiko. Dejstvo, da so se začeli ameriški Slovenci prvi gibati za najbolj praktično rešitev jugoslovanskega vprašanja in da to gibanje prodira vedno bolj v mase našega delavstva, je zopet dokaz, da naš narod v novi domovini ni nazadnjaški in da si je v boju za osvoboditev svojih bratov onkraj morja izbral pravo pot, ki je sicer trnjeva in polna ovir, toda edina, ki vodi do resničnega napredka in politične kakor gospodarske demokracije. Republikansko združenje je naša vseslovenska revolucionarna organizacija. Le neustrahovano naprej po začrtani poti!

Končno moramo spregovoriti nekaj besed tudi o našem dnevniku. Načela, ki smo jih zapisali pred šestimi meseci, ko je bila prva obletnica "Prosvete", ostanejo naša načela tudi v bodoče. Dejstvo, da je ogromna večina članstva odobrila stališče uredništva, bodisi v dopisih ali drugače, dokazuje, da smo na pravi poti. "Prosveta" je bila in ostane zagovornik delavskih interesov, ki so obenem interesi članstva največje slovenske podporne organizacije v Ameriki.

O gospodarski strani glasila bo poročalo upravništvo. Reči pa moramo že danes, da gmotno ne stojimo dobro. Dohodki, ki se v glavnem črpajo iz naročnine, ne morejo pokriti izdatkov, ki so v sedanjih izrednih časih zelo narasli, v sled tega je deficit neizogiben. Odbor in članstvo bosta morala nekaj ukreniti, da zasigurata dnevniku trdno

finančno podlago, ako nočemo doživeti, da ga izgubimo.

Bratje in sestre se morajo zavedati, da zavisi velik del napredka jednote od dnevnika in zato se morajo bolj zanimati za gospodarsko stanje svojega glasila. To je skupna naloga vsega članstva in ne samo odbora ali upravništva. Radi tega danes, ob začetku leta, ponovno apeliramo na vse člane, da store svojo dolžnost napram svojemu listu. Naročite se na dnevnik, a kdor je že naročen, naj ponovi naročnino, ki mu je zdaj potekla; obenem skrbite, da pridobite med rojaki v svoji naselbini čim več novih naročnikov.

Bratje! Danes lahko rečemo, da smo dobro delali v preteklem letu kolikor nam je bilo mogoče. Glejmo, da bomo tudi danes leto dni lahko rekli: Zopet je šlo eno leto v večnost, toda mi smo delali in naše delo bo živelo.

Tiranstvo avstrijske vlade.

Zagrebaške "Novosti" so prinesle del govora, ki ga je imel poslanec dr. Tresić-Pavičić v avstrijskem državnem zboru 19. oktobra t. l. Tresić je z živo besedo alikal zbornici strašno početje tiranskih avstro-ogrskih oblasti nad hrvaškimi in srbskimi podaniki v Istri, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini takoj po izbruhu vojne. Vsi prizadehi podaniki so bili kajpada zaznamovani kot "velezidajalec".

Tresić je bil sam zaprt v Mariboru tri mesece, dasiravno ni sodnik vedel, česa je obtožen.

Del njegovega priobčenega govora se glasi:

"Ob začetku vojne je pribramela vihra destrukcije nad jugoslovanske rodoljube in vsi pošten, inteligentni in odgovorni elementi moškega spola so bili aretirani, internirani, obsojeni v ječo, uničeni, obsojeni na smrt in usmrčeni. Mladina in stari ljudje so bili prepuščeni stradanju in ostali so bili terorizirani, demoralizirani in onečašeni.

Ko sem bil zaprt tri mesece v Mariboru, so me prvikrat peljali pred sodnika, ki mi je dejal: "Ne vem, česa ste obtoženi, toda razumeli me boste, če vam povem, da smo aretirali samo v Dalmaciji, Istri in na Kranjskem petdeset oseb". Zdaj si lahko mislite, koliko oseb je bilo na našim prizadatih v Bosni, Hercegovini in v Slavoniji.

Aretili so nas na stotine in vkrcali na ladjo v Spljetu. Bili smo vsi pomešani z slovinci najnižje vrste. Ko so nas izkrcali v Reki, smo morali korakati v dolgi procesiji do kolodvoza v najhujšem naltivu dežja, ki nas je premočil do kože. Tam so nas naložili na najslabše vagon in vozil smo se tri dni in štiri noči do Maribora. Ves ta čas smo bili brez jedi in spanja; spremljali so nas nemški in madžarski vojaki, ki so nas vsak čas žalili, tepili in suvali. Mnogo oseb je na tem potu zbolelo in nekaj jih je zblaznelo.

Ko smo prišli v Maribor, so nas zaprli v hleve vojaške jahaške čete. Tam smo spali na kupih gnoja in smrdela soperica, ki nas bila kmalu zadušila. Jesti so nam dali redko juho in na laštne oči smo videli, kako so stražniki pljuvali v skledo, v katerih so nam nosili to jed.

Usoda tistih, ki so bili zaprti v Mostarju, Doboju in Aradu, je bila še groznejša. Dve priči — poslanec Ivo Lupić in častnikar Domić, ki sta pozneje delila moje usode v Mariboru — sta mi pravila, kako je bilo tam.

V Mostarju so spali v kletih v družbi s tatovi, roparji in cigani. Klet je bila tako natlačena, da so morali spati stoječi in naslonjeni drug ob drugega. Na tleh je bila posoda za blato, ki se je razlivalo po tleh in v tem silnem smradu so morali jesti in spat. Ječar Gašpar Scholler je tepel jetnike s železno palico, katero je nazival "kronprinc"; tepel jih je po glavi in plečih, da jim je kri tekla po licih in vratu. Edino denar, če ga je kdo imel pri sebi, je mogel za hip potolažiti tega peklenčeka, da je miroval. Med jetniki sta bila tudi Rinda Radulović, urednik "Naroda" in pravooslavni duhoven Tichy, kateri je pozneje umrl v Aradu za ranami, ki jih je dobil od ječarjeve palice.

Iz Mostarja so premestili uboge žrtve v Arad, kjer se je že nahajalo na tisoče živih kostnjakov iz Bosne, Hercegovine in Srema. Med potjo jih je zasramovalo madžarsko prebivalstvo; pljuvali so jim v obraz in jih vsak čas

obsipali s kamenjem. Zaprti so jih v trdnjavo, ki je bila polna stenice in usi. Stlačili so jih na pol mrtve, bolne in aestradane v tesne luknje pod zemljo. Tako tesno so bili stlačeni med ozke, mrzle in kamnite stene, da reveži niso občutili mraza, kajti zrak je bil kmalu tako soparn, kakor turško kopališče. Spati so morali na tleh tesno drug poleg drugega v dveh vrstah z glavami pri zidu in pri nogah je bil kanal za blato in vodo. Ležati so morali s skrčenimi nogami, kajti kdor se je iztegnil, je zagazil v kanal in obenem sunil svojega tovariša na drugi strani.

Kmalu se je med njimi pojavil legar (tifus) in kosil siromake kar v masah. Ko je pritisnila zima, so slekli mrlice v celicah in v okužene cape oblekli druge, ki so bili še živi. Tri do štiritisoč oseb je umrlo v aradski trdnjavi. Priče teh grozot so: podžupan iz Gradiške v Bosni, Jurij Djurić in zdravnik Vladimir Kujundžić, Bokonić in Jovo Malić, ki so bili tam zaprti.

V Doboju je bilo še slabše. Prvo četo srbskih in črnogorskih pregnancev je spremljala množica Bošnjakov, ki so bivali ob meji in so morali zapustiti svoje domove. Ženske, stari in otroci so bili prisiljeni potovati na odprtih vozovih, ki so jih počasi vlekli volji; ljudje so bili izpostavljeni dežju, mrazu, lakoti in spali niso mogli. Zaprti so jih v stajle, ki so nekoč služile za živinske bolnišnice in v katerih je bil še več mesecev star gnoj, poln mikrobov raznih konjskih boleznih.

Kmalu je med njimi izbruhnil legar, kolera in koke. V zaporih je bilo vse polno mrtnih. Vrhutega so okrutni ječarji mučili siromake na vse načine. Veliko vojšake so ukrali, kadar so ukazali ženskam, da so se morale sleči do nagega in potem so jim strigali dlake s telesa.

Najbolj drastično so postopali s političnimi jetniki v Sarajevu. Tamošnji ječarji so dobili zaupne instrukcije, da spravijo vse jetnike čim hitreje na drugi svet. To so delali z izstradavanjem, kar se jim je morda zdelo najbolj priročno. Ženam, ki so imale po pet ali več otrok, so dali hlebček kruha na pet dni. V mnogih slučajih je bila mati že mrtva, ko se je otrok še plazil po nji in jokal za jed.

5. aprila 1916 jih je umrlo 92 od gladi in njih trupla so vozili čri belem dnevu po ulicah na odprtih vozovih, da bi s tem bolj zastrašili del srbskega prebivalstva. Po zanesljivih informacijah so v Sarajevu na ta način spravili čez osemtisoč (8000) nečolnih tujci na drugi svet.

Avtokrat v Bosni, general Potiorek, je ukazal, da morajo vsi Srbi zapustiti kraje v bližini bosanske meje. Njegov ukaz je bil izvršen. Ko so prignali prebivalce iz vasi Sirec na goro Rudo, so jim vojaki ukazali, da morajo kopati grobove. Ko so bili grobovi izkopani, so jim ukazali, da se morajo vleči v nje in ležati mirno. Mnogo žensk se je vleгло z otroci na prsih. Ko so vsi ležali, so jih postrelili drugega za drugim in tisti, ki so bili še živi, so morali zasuti jame, nakar je prišla vrsta na njih, da so izkopali svoje grobove. Zadnji grob so zasuli vojaki.

NAKUP KUBANSKEGA SLADKORJA.

New York, N. Y. — Zdaj se vrše pogajanja za nakup 3.600.000 ton kubanskega sladkorja, da ga vporabijo v Združenih državah in zavezniških državah.

Kupčija še ni dovršena in bo mogoče zaključena v desetih ali štirinajstih dneh.

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedež v Chicago, Ill.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zvertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Mat Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermene, Ivan A. Kaker, Ivan Kušar, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Pogodič, Mat Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Šavs, Frank Udovich, Andrew Vidrich, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso priglasili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne polikljatve je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cloero, Ill.)

Slovenskemu Repub. Zdrženju so se dolejš pridružile sledeče organizacije: Slovenska Narodna Podporna Jednota; zastopnika: Anton J. Terbovec in Mat Petrovič.

Jugoslovanska Katoliška Jednota; zastopnika: Anton Motz in Mat Pogorelec.

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza; zastopnika: Frank Bostich in Anton Zlogar.

Slovensko Podporno Društvo sv. Barbare in Slovanska Delavska Podporna Zveza; zastopnika: Andrew Vidrich in Ivan A. Kaker.

Jugoslovanska Podporna Zveza "Sloga"; zastopnika: John Ermene in John Rezel.

Slovenski Delavski Sokol "Chicago"; zastopnik: Ivan Kušar.

Slovenska sekcija Modern Woodman v Chicago; zastopnik: Joseph Steblaj.

Slovenska sekcija Jugoslovanske Socialistične Zveze; zastopnik: Filip Godina in Frank Šavs.

Društvo Slovenija Č. S. P. B. J.; zastopnik: Frank Udovich.

Slovensko samostojno mladeniško podporno društvo Danica v Chicago; zastopnik: Frank Mravlja.

Slovenski Socialistični Klub (samostojen) in Slovenska Čitalnica v Milwaukee, Wis.; zastopnik: Leo Zakrajšek.

Zveza "Slovenski Izobraževalni Dom," Franklin, Pa.; zastopnik: Stefan Zabrie.

Slovenski Tamburaški in Pevski Zbor "Lira" v Chicago; zastopnik: Jacob Muha.

Glasila S. R. Z. so sledeči listi:

Prosveta, zastopnik: Jože Zvertnik; Glas Naroda, zastopnik: Ludvik Benedik; Glas Svobode, zastopnik: Martin V. Konda; Proletarec, zastopnik: Etbin Kristan; Slovenija, zastopnik: Frank Veranič; Čas, zastopnik: Frank Kerže.

VII. izkaz prispévkov za Slov. Rep. Zdrženje.

Nabiralna pola št. 1, \$2.42 in sedem stalno prispevajajočih članov v La Salle, Ill., \$3.05, poslano po R. Bergerju; dr. Slovenski Dom št. 86, SNPJ., Chicago, Ill., \$3.50; J. Katz, Chicago, Ill., \$1; Frank Kramar, Farrell, Pa., \$1; društvo št. 112, S. S. P. Z., Wickenhaven, Pa., \$2.50; Chas. Pogorelec, Co. 62nd, 164 Dep. Brigade, Camp Funston, Kans., \$2; Albin Meisger, Co. E, 314. Am. Train, Camp Funston, Kan., \$2; nabiralna pola št. 41, \$15.00, nabiralna Mrs. Mary Udovič, Chicago, Ill.; Alb. Lenassi in And. Baže po \$1.00 in Fr. Jopel in Pepa Lenassi po 50c, vsi v Meadowlands, Pa.; And. Sprogar, Lincoln, Ill., \$1.00; Frank Cetinski, Lawrence, Pa., nabral \$15.00; klub št. 1, J. S. Z., Chicago, Ill., čisti dobiček veselice na Zahvalni dan, \$30.25; nabiralna pola št. 22 p.o. M. Zigelju, Murray, Utah, \$4.25; dr. Gorenc, S. S. P. Z., Chicago, Ill., \$2.00; dr. št. 100, S. S. P. Z., Pullman, Ill., \$2.60; Charles Telban, Browder, Ky., nabral \$20.00; dr. Postojnska Jama št. 138, SNPJ., Canonsburg, Pa., \$8.51; Jos. Istanič, E. Palestine, O., \$1.00; (ta zadnje omenjena svota je poslana za slovenske ujetnike v Italiji.)

Skupaj nabranega letos in izkazanega v sedmih izkazih je bilo \$404.77. Od te svote se je izplačalo dozdaj za tiakovine, znanke in nekatere druge troške \$161.44. Ostane gotovine, ki je naložena na Citizen's State banki v Chicago, na ime S. R. Z., \$243.33. — Povdariti je treba, da nobeden članov izvrševalnega odbora in glavnega odbora S. R. Z. sploh ni dobil, niti zahteval za svoje obli-

čajno delo nikake plače. Izvrševalni odbor S. R. Z. je obdrževal v pretečenem letu devet rednih in izvanrednih sej.

Slovenskemu republikanskemu združenju se je do sedaj pridružio petnajst centraliziranih slovenskih organizacij in samostojnih društev, tako da amelo trdimo, da S. R. Z. reprezentira velike večino slovenskega naroda v Ameriki. — Natančneje poročilo o vsem delovanju S. R. Z. bo izdal nadzorni odbor po polletni reviziji, ki se bo vršila v drugi polovici meseca januarja.

V mnogih slovenskih naselbinah širom Amerike so rojaki ustanovili lokalne organizacije S. R. Z., ki vršijo delo Slov. R. Z. v svojih področjih. Krajevna organizacija v Clevelandu šteje dozdaj 13 društev, ona v Chicago 15 itd. Ustanovile so se naslednje krajevne organizacije v Collinwoodu, v Milwaukee, v Conemaugh in še na več drugih krajih. Zadnji čas se posebno Pennsylvanija živahno giblje. To vse kaže, da S. R. Z. ni mrtvo, kakor bi nekateri dobri "prijetelji" želeli; ampak raste in se razvije. Upam, da ni več daleč čas, ko se bodo v S. R. Z. združili vsi rojaki, ki v resnici dobro želijo zatiranemu in tlačnemu slovenskemu narodu. Na delo torej za S. R. Z. in ideje, ki jih organizacija zastopa! Ne odnehajmo, dokler Slovenci ne bodo sami svoji gospodarji, bodisi v federativni jugoslovanski republikli ali pa v svoji lastni!

Za Slov. republikansko združenje:

A. J. Terbovec, tajnik.
Chicago, Ill., 31. dec. 1917.

\$20.000 ODBOKODNINE ZA NOGI.

Lafayette, Ind. — R. Scott Basham, star 45 let, je zgubil nogi dne 3. maja 1915 na kolodvoru Monon železnice, pri kateri je bil nastavljen kot nadzornik voz. Tožil je družbo za \$100.000 odškodnine. Te dni se je vršila obravnava pred sodiščem, ki je trajala teden dni. Sodišče mu je priznalo za izgubo nog \$20.000.

Basham je odpenjal sračno cev, ko je lokomotiva potegnila, da je padel tako nesrečno pod vozove, da je izgubil nogi.

STAVKOVNI SKLAD.

Devet izkaz.
Za stavkovni sklad so darovali: Štev. društva in kraj. Svota.
87 Hernalie, Pa. \$ 5.00
117 Yunkon, Pa. 3.00
62 Broughton, Pa. 9.00
12 Murray, Utah. 5.00
292 Avella, Pa. 16.00
206 Gross, Kans. 2.50
Vesela družba, Girard, O. 10.00
Skupaj v tem izkazu \$ 50.50
Prej izkazanega 215.01
Skupaj do danes \$ 265.51
Filip Godina, upravitelj.

VESTI Z BOJISCA.

Po zadnjih vesteh iz Rima so Italijani vrgli avstrijske čete s...

onarjev. Zadnji so privedli velik obhod na Nevskem Prospektu...

Kajzer ne bo odobril provizoričnega dogovora.

Amsterdam, 1. jan. — Iz Brest Litovska poročajo, da bo težko najti sporazumno točko za izvršitev splošnega glasovanja na Poljakiem in v ostalih ruskih deželah...

London. — Iz Petrograda poročajo, da so se delegatje centralnih držav, ki se pogajajo z Rusijo za mir, udali v rnsko zahtevo, da odločuje ljudstvo na Poljakiem, v Litvi, Kurlandiji in delu Livonije in Estonije...

Berlin (via London) 1. jan. — Nemško vrhovno poveljništvo priznava, da so Francozi prodrli v avstro-nemške pozicije na gori Tombi in jih okupirale. Francozi so tudi ujeli 1400 Avstrijev in vplenili 60 strojnih pušk ter sedem topov.

London, 1. jan. — Angleške čete so večer osvojile važne pozicije na cambralski fronti. Večje število Nemcev je bilo ujetih in nekaj strojnih pušk vplenjenih.

London, 1. jan. — Zmagovita armada generala Allenbya v Palestini je napredovala deset milj vzdolžno od Jeruzalema odkar je bilo to mesto okupirano 9. decembra m. l. Kljub odporu so se morali Turki zopet umakniti in Angleži so osvojili tri mesteca in en hrib v nedeljo.

Prodiranje v Palestini je počasi vsled peščenega terena, velike vročine in radi tega, ker marajo sproti graditi železnico in vodovod.

MIROVNI MANEVRI NEMČIJE.

(Meddeljavanja s prve strani)

Rus vrnil nemške ladje.

Amsterdam, 1. jan. — Bolševička vlada v Petrogradu je začela izvrševati provizorično mirovno pogodbo in oprostila štirinajst avstrijskih trgovskih parnikov v skupni tonazi 40.000, ki so bili internirani v ruskih pristaniščih.

Zarota proti Leninu? New York, 1. jan. — Tukajšnji "Jewish Daily Forward" je prejel brozjavko iz Petrograda, da so prišli na sled zarotnikom, ki strežejo po življenju Lenina in Trockija.

V Nemčiji protestirajo. London, 1. jan. — Iz vesti preko Amsterdama je posneti, da se nemška vlada protivi izpraznitvi Poljake in ruskih baltičkih dežel.

Bolševiki hočejo nove volitve. Petrograd, 1. jan. — "Izvestija" zahtevajo, da se razpišejo nove volitve v okrožjih, kjer so bili izvoljeni kadetje delegatov za ustavodajno skupščino.

Protidemonstracije v Petrogradu. Stockholm, 1. jan. — Bolševiki so s svojimi demonstracijami za mir, ki so sledile razglasu, da bo Nemčija na zahtevo Rusov izpraznila Poljako in druge ruske dežele, izzvali protidemonstracije kadetov in socialistnih revolucije

vedno hušji. Mesto Irkutsk je v plamenu in prebivalstvo je v bednem položaju. Francoski konzularni agent je bil umorjen. Bolševiki so dobili sveže čete iz Krasnovarska. Izgredni so vrne tudi v Vladivostoku.

Bivši ministrski predsednik Gorenkin, ki je služil še pod carjem, je bil te dni umorjen v svojem bivališču v Transkavkaziji. Pravijo, da so ga umorili roparji.

Beserabija in Turkestan sta proglasili neodvisnost. Besarabija si je nadela ime "republica Moldavija" in je pripravljena iti v zvezo z federativno republiko Rusije. In ima okrog dva milijona Rumuncev.

Turkestan je največja ruska provinca, ki leži med Kitajsko in Sibirijo in ima 6.500.000 prebivalcev, po večini Mongolcev.

ČEDEN OBČINSKI SVETOVA-VALEC.

Chicago, Ill. — Mel Guild, občinski svetovalec iz Medaryville, Ind., se je prav slabo zabaval na Silvestrov večer, kajti prebil ga je v okrajni ječi.

Detektiva D. J. Sullivan in John Carton, ki imata nalogo, da polovita tatove, ki kradejo avtomobile, pravita, da je Guild priznal, da je special naprej sedeu in šestdeset avtomobilov v Medaryville in okolici. Guild ima bankirja za strica.

Policija pravi, da je enajst avtomobilov izrgala tatovom. Poleg Guilda so obtoženi še Harry Raymond, poštni uradnik, William Rober, Elmer Farmer in Julius Zimmerman, bivši policaj.

ZAPOMNITE SI! Dopol, Stan-ki, družtva na nanašala in vesti in vsi drugi spali in poročila, ki se tičejo novic, ter spleh voo, kar je v zvezi z uradničtvi, naj se pridilja na sledoči naslov:

NOVOLETNO PRIPOROČILO.

Želodčne nerednosti so zelo nepopoljne. Navadno skaze večji del veselja skozi celo leto vsem onim, ki se ne zanimajo mnogo za svoje zdravje, kot bi se morali. Pričnete takoj ob začetku želodčnega nerada in pazite, da bodo vedno vaša čreva čista celo leto. In sicer s pomočjo Trinerjevega grenkega vina. Ne bo se vam treba bati slabih prebave, zaprtice, pomanjkanja slasti do jedi, glavobola, nervoznosti in splošnih slabosti itd. Ne jemljite cenenih ponaredb, temveč vedno zahtevajte pravo Trinerjevo ameriško grenko vino. Cena je \$1.00. V lekarnah se dobi. Ne pozabite, da zdravilo za prvi je najboljšje, ako imate Triner's Liniment za trganje, nevralgijo, lumbago zvenenje, pretegnjenje in za oteklost itd. (Cena je 35c in 65c v lekarnah, po pošti pa 45c in 75c) in Triners Cough Sedative za kašelj in prehlajenje, bronkite in za hripavost itd. (cena je 25c in 50c v lekarnah, po pošti pa 35c in 60c.)

Josip Triner Company, 1333-1343 S. Ashland Ave, Chicago, Ill. (Advertis.)

VELIKI SLOVENSKE ANGLEŠKI TOLMAC. Knjiga obsega poleg slov. angl. slovnice, slov. angl. razgovore za vsakdanje potrebe, slov. angl. angleške pisave, splošne angle ških pism in kako se postane ameri kanec državljan. Vrhu tega ima knjiga še nekaj največj slov. angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najhitrej popolna knjiga za pričetno anglistiko in se bi smelo biti slovenskega nastojanje in bi to knjigo za imel.

Knjiga trdi in obseva v platov vezana (400 strani), valja 65.00 in jo dobiti pri

V. J. Kubelka, 530 W. 140th St., New York, N. Y. Pišite po cenik slovenskih knjig

Virginia, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Virgins, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Virgins, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Virgins, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Virgins, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Virgins, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Virgins, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Virgins, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Virgins, Minn. Ely, Minn. Se pripravljamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in drugi srebernarje. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Store.

Zdravilo zoper kašelj.

Kadar potrebujete zdravilo zoper kašelj, tedaj potrebujete dobroga. Nikoli se nebojte zmožiti, če zahtevate dobro preiskavano in učinkovito zdravilo, znano kot

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča). Ne radite samo: "Zelim nekaj za moj kašelj." Navadno zahtevate zdravilo po njegovem poimenu imenu, da se izognete nadomestitvi. Zgodnjih 57 let je Severov Balsam za pljuča uspešno zdravil kašelj in prehlade in take bolezn, katerih prvi pojavi so kašelj, kot na pr. kašelj pri infuenci, vnetju sapnika, celovskem kašlju, hripavosti in vnetju grla. Iste je izvirno za odrasle in otroke.

Cena 25 in 50 centov. — V lekarnah vsespoved.

Mr. W. Kolodziej, Chester, W. Va., nam je pisal: "Jaz priporočam vašemu, da kupi Severov Balsam za pljuča. Moj otroci so imeli hud kašelj in poskušali smo razno zdravila, toda vse je bilo zaman. Ko smo pa kupili Severov Balsam za pljuča je kašelj spet po par dneh izginil."

Severa's Cold and Grip Tablets

Severova družina zdravila za zdravilo v lekarnah vsespoved. Severova zdravila za zdravilo v lekarnah vsespoved. Severova zdravila za zdravilo v lekarnah vsespoved.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

POZOR! POZOR! Ali se veste za čimne slovenske brusilnice in tr... F. K. BAUZON, 6033 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Največja Sl. zlatarska trgovina Frank Černe 6033 St. Clair Ave. Cleveland, O. Podružnica COLUMBIA GRAMOFONOV

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro le 20 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo s največjim uspehom. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in ziskanje od strani številnih odjemalcev.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol spubi svoje stališče. Ismed vseh bolzani jih je devdeset odstotkov povzročenih in spofatih v ledolu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odleti ledole in odstrani in odstrani drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nabrane nebrlog slotovnih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za sananje po kopanju nog. Dobite ga v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvirno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za ispiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvarov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJSE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH IZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER Manufacturing Chemists CHICAGO, ILLINOIS 1333-1343 So. Ashland Ave.

FRANK FUZER Pri meni se dobi stanovanje in hrana ob vsaki priliki. Posebno posornost obrašam do potnikov. Dobra in točna postrežba. 225 Reed St.—Tel. Han. 2943 Y. MILWAUKEE, WIS.

FRANK BREGANT Se priporoča rejkanje in smacem za obilno obilo. Frumolice, dobra pljica in črna smolca. Teles in dobra postrežba. (Tel. Hanover 499.) 223 Reed St., Milwaukee, Wis.

AMERIŠKO-SLOVENSKA PRATIKA ZA LITO 1918 je izšla. Med drugim vsebuje tudi velovodne nasvete. DELAVSKO GOSPODSTVENSKO POSTAVO za vsake države posebej.—Cena s poštnino 15c. Naročite takaj. PRATIKA PUBLISHING CO., 45 Vesey St., NEW YORK, N. Y.

KUPIJEN IN PRODAJAN... FRANK KRENEK... CHICAGO, ILLINOIS

Proletarec je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsebuje delavski in rojak, ki se zanimajo za socializem, bi ga moral redno študirati. Naročnina znaša \$2.00 na leto, \$1.00 na pol leta. Navedi: PROLETAREC 4008 W. 11th St. CHICAGO, ILLINOIS

PRVA ŠTEVILKA

četrtga letnika

CASA 15. januarja 1918

izide dne

čas izhaja mesečno na štiridesetih straneh v obliki velike knjige

z bogato vsebino in krasnimi slikami

Ce prejmemo Vašo naročnino do 12. januarja, potem boste redno prejeli revijo vse leto.

Imeli boste konec leta krasno, veliko in vedno zanimivo knjigo s skoro petsto stranmi.

Krasne povesti, podučni članki, zdravniški del, splošno vzgojalni del za vsakega in za vsak slučaj nekaj.

"Cas" je najlepši spomin, ki ga morete imeti.

Velja za celo leto \$2, za pol leta \$1.

Naročite se takoj, da prejmete že prvo številko novega četrtga letnika, kajti tiska se ga le v omejenem številu in bi pozneje ne mogli dobiti številka za nazaj.

"Cas" je edina napredna revija v Ameriki

Pomnite če prejmemo Vašo naročnino do 12. januarja, potem prejmete za gotovo, že prvo številko in v redu vse naslednje.

Komur je kaj za na predek med nami, kdor podpira pravo izobrazbo našega naroda, tega gotovo ne bo manjkalo med naročniki "Casa".

Priporočam se vsem prijateljem in sotrudnikom na polji napredka

Frank Kerže, urednik

N. B.—Pisma naslovite na:

"ČAS" 2711 So. Millard Ave. CHICAGO, ILL.

Slavensko časopisje v domovini o dr. J. E. Kruku.

Kako zelo je bil upoštevan dr. J. E. Kruk v slovenskem in jugoslovanskem političnem življenju, se razvidi iz pisane jugoslovanskih časopisov. Vsi listi so si edini v tem, da je slovenski narod izgubil v njemu enega najboljših in najposobnejših narodnih delavcev.

Prihodom njegove smrti so bili slovenski listi polni člankov o delovanju dr. Kruka in hvalili njegovo neumorno delovanje za združene Jugoslovane. Končali so se navadno s pozivom za neustrašeno nadaljevanje te borbe. Tu priobčimo le nekatere odstavke iz raznih slovenskih listov. Naprej (10. X.) piše: "Z dr. Krukem izginja iz slovenskega političnega življenja ena najmarkantnejših oseb, katere smo imeli zadnja desetletja. Njegovo delovanje, zlasti na ekonomskem polju, je uvedlo v slovensko domovino nove pravice. On je bil eden prvih zadržanih organizatorjev in je njegov vzgled prebudil mnogo duševnih zadržanih, kakor kaže lepo razvito združniško gibanje. Vse njegovo življenje je bilo posvečeno delu, in zato se ga bo tudi stranka slovenskega socialističnega delavstva vedno spominjala s lepim spominom."

Slovenec (9. X.): "Izdihnil je svoje veliko dušo, največji Slovenec, največji Jugoslovane, dr. Janez Evangelist Kruk. Prenehala je biti srce, katero je naš slovensko, našo jugoslovansko domovino ljubilo s največjim žarom. Sredi parlamentarnega delovanja, sredi borbe za obstanek našega jugoslovanskega naroda, ga je dohitela smrt in ga iztrgala iz naše srede.

Obrnil je plug, zasejal seme v brazdo, razvil zastavo jugoslovanske države, zbral okoli sebe arca Jugoslovane — in ni ga več med nami.

Dr. Kruk, veliki apostol naše lepše bodočnosti, je gledal pred seboj v daljavi naše vstajenje, katero mora priti.

Zalost in bolest se je naselila danes v slovenskih srcih. Ali brezsrčni genij dr. Kruk bo vedno živel med nami in ojačeval odporno silo njegovih parlamentarnih tovarišev, celega naroda v borbi za našo pravdo. Dr. Kruk je umrl, ali jugoslovanska ideja ne bo nihče več zadušil!

"Slovenski Narod" (9. X.): "Iznenada je ugrabila smrt iz naših narodnih vrst odličnega človeka. Umrl je dr. Kruk, prvi borec naše jugoslovanske politike, eden najpomembnejših oseb med Jugoslovani, človek globokega znanja, iskrenega narodnega karakterja, neumornega dela — človek velikih idej."

Edinost, (11. X.): "Tragična te smrti, je neizmerna, ne samo zaradi tega, ker nam je iztrgan človek v najlepših moških letih, temveč predvsem zaradi tega ker je z njim ugasnilo življenje, ki je obetalo še toliko dobrega in velikega."

Smrt Kruka je udarec za slovenski narod; odprta nam je rana, katere ne bomo lahko ozdravili. Odprta se je praznina, in s skrbjo gledamo okoli sebe; ali bo mogoče izpolniti to praznino? Tudi on je bil partizan in poleg tega oster borilec. Toda v tem velikem času, ki odločuje usodo narodov, se je oprostil vsake strankarske osovrašnosti in se v smiselnem poletu vzdignil v jasne višine, kjer se mu je odprl pogled za potrebo narodne skupnosti, za zahtevo sedanjega časa. Videl je zahteve, katere zahteva zgodovinsko znameniti čas tudi od našega naroda; združilte svoje sile, zedinite se, kajti samo sedinjeni, z združenimi močmi, morate dovesti narodno ladjo v varno pristanišče za vse čase!"

"Slovenski Narod" (15. X.): "Vsa Jugoslavija je šla za Krukovo mrtvaškim sprevedom. Tuga je ujediniła Srbe, Slovence in Hrvatse, stanove in stranke, tuga za človekom, ki je bil vodja na poti do srečnejše bodočnosti. Krukov pogreb je postal spontana, toda toliko značilnejša manifestacija za našo jugoslovansko stvar."

Spreved bil ogromen. Pogreba so se udeležili: Deputacii "Češke zveze" (Stanek in Navratil), "Jugoslovanskega

kluba" (Korošec, Demšar, Dušič, Gostinčar, Hladnik, Jare, dr. Pogačnik, Ravuhar, Smolčič, Spiničič in Vukotič). Zastopnik je bil kranjski došolci odbor, tržaški Slovenci, Istrani, Korošci, goriški Slovenci (begunci); Jugoslovansko socijalno demokracijo je zastopal Anton Kristan, itd. itd."

Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnega dr. Kruka predsednik Jugoslovanskega kluba, dr. Anton Korošec z naslednjim govorom: "Predragi prijatelj!

V tej svoji veliki ljubezni si se obrnil do najrevnejšega med revnimi, do svojega millega slovenskega naroda. Videl si, kako ta naš narod trpi, utlil si z njim in zato si ga še bolj ljubil. Videl si njegovo siromaštvo, zato si se prizadeval za njegov kruh; videl si njegovo zanemarjenost, zato si skrbel za njegovo izobrazbo in prosveto. Še več! Videl si, da je tvoj narod okovan v okove, da je tlačjen, da ni svobodnega med drugimi svobodnejšimi narodi. Zlasti si to videl v nedavno preteklem času, ko se je vrgel ves svet na nas, ko so nas z bajneti gonili skozi podivjano tolpo, ki je pljuvala na nas, nas povala in nas bila, ko so naši najboljši ljudje propadali v ječah. Tedaj si spoznal trpljenje pod tujim jarmom. In v teh težkih časih se je porodila v tebi misel za osvobodjenje našega bednega naroda. Jasna in lepa je bila tvoja misel. Videl si, da je postal naš jugoslovanski narod zrel v tem spletnem velikem krvoprelitju, da se osvobodil, da osnuje svojo lastno, neodvisno državo, da vrže s sebe tuji jarem. In ko si to uvidel, si odvrgel od sebe vse strankarske okove in potikal si vazi, ki veže celokupni jugoslovanski narod. Hitro si začel delati, hitro, da urediš svojo veliko idejo. Mi, ki smo bili s teboj, vemo, kako si gorel za ureditvenje te misli. Tvoja ideja je rasla in se si smo gledali v bodočnost in verovali med nami. Polni zaupanja smo pričakovali, da se bo naše osvobodjenje uredilo."

Toda, kaj si nam storil! Tedaj, ko smo te najbolj potrebovali, ko so se nam stajljale največje zapreke na pot, ravno sedaj, ko se tuji pripravljajo, da nam nalože novo trpljenje, ravno sedaj greš in nas ostavljaš. Tvoja smrt nam bo rodila nove sovražnike, ki odprto rovarijo proti nam in nam delajo oviro, da bi se ne ureditvenja tvoja velika ideja. Vsed tega vzdihujemo na tvojem grobu, ker si nas ravno sedaj, ko te najbolj potrebojemo, zapustil baš ti, v katerega smo najbolj zaupali."

Ali, bratje in sestere, na grobu dr. Kruka ne smemo vzdihovati. Iz groba čujem glas: Dvignite glave, kajti bliža se vam rešenje."

Roko v roki hočemo iti naprej po naši poti, da dosežemo reditvenje jugoslovanskega naroda. Mi slišimo tvoj glas iz groba, ki nam nalaga alogo, ljubezen in neumorno delovanje za našo sveto stvar. To tvojo oporoko sprejemamo tu pred celim narodom."

V prvi vrsti hočemo mi tvoji najbližji prijatelji iz Jugoslovanskega kluba, zastaviti vse svoje sile, da se ureditvenja tvoja ideja jugoslovanske države, Srbi, Hrvati in Slovenci se bomo borili skupno za to veliko misel."

Za dr. Korošcem je govoril predsednik Češke zveze, F. Stanek. Poslednji je govoril dalmatinski poslanec dr. Dulbič.

Zadnji politični govor je dr. Kruk govoril v Splitu na občnem zboru dalmatinske Zdruga zveze, kjer je med drugim dejal: "Sufenstvo je vlezidajala — in ne svoboda — vlezidajalec je oni, ki je proti osvoboditvi svojega naroda!"

Janez E. Kruk se je rodil 25. decembra leta 1865, pri sv. Gregorju nad Sodratico na Kranjskem, kjer je bil njegov oče učitelj. Ljudsko šolo je izvršil pri svojem očetu, dalje v Komendi in nato v Škofji Loki. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, kakor tudi bogoslovje. Doktorat teologije je položil na Dunaju. Nato se je vrnil v domovino. Bil je za kaptana v Ribnici, stolni vikar v Ljubljani, končno pa postal profesor bogoslovja na ljubljanskem semenišču. Sednajst let je bil deleni poslanec kot zastopnik kmetskih občin. Poslanec dalmatinskega parlamenta je bil od leta 1897, do 1900 kot zastopnik

kranjske splošne kurije, od leta 1907, dalje pa kot zastopnik kmetskega okraja.

Dr. Kruk je bil zadnja leta bolan za arterijo sklerozo. Napori dolgih potovanj so pospešili njegovo smrt. Poleg tega se je močno prehladil na svojem povratku iz Zagreba, kakor tudi že prej na dolgi avtomobilski vožnji preko Like v Splet in nazaj. Bolan je ostal več kot 14 dni v Zidanem Mostu. Ležati ni mogel sedel je poleg pisalne mize in trpel. Imel je močan pljučni katarr, razširjenje srea in glatenico. Zadnje dni mu je bilo nekoliko boljše. Nekega večera pa so ga našli okoli desetih zvečer mrtvega. Ležal je na tleh poleg sofe z odprtimi očmi."

Vsenemška "Marburger Zeitung" je prigodom Krukove smrti pisala sledeče: "V St. Janju na Dolenjskem je umrl slovenski poslanec dr. Kruk, duhovnik in eden od onih, ki so najbolj divje kričali o samostojni jugoslovanski državi. Dr. Kruk je bil oni, ki je rekel na nekem shodu v Ljubljani: "Na naši slovenski zemlji je dovolj prostora za grobove naših sovražnikov!" Življenje tega panslavističnega popa se je izčrpalo v panslavističnem ognju in v mržnji proti našemu narodu. Agitatorji velike Srbije so videli v njem svojega najmočnejšega sodelavca. In sedaj je mrtve, toda še vedno žive Nemci na Kranjskem in na jugu monarhije; niso jih pokrili grobovi! To je kratko razmišljanje, kateremu se ne morem odreči v času, ko je nosilec takih idej pozvan, da odide v državo ana."

Pri razvalinah knežje gračine.

M. B. Miklavčič.

(Konec.)

V prvem nadstropju so se zaprla vrata in nekdo je stopal doli po stopnicah. In takrat pa je zavalovala v meni kri še burneje: zdaj, in zdaj bodem v gledal svojega očeta! Vrata so se odprla in v njih okviru se je pojavil mlad, tuj človek z medlo svetilko v roki, katero je ob vatopu ugasnil in postavil na klop pod sklednikoni, nato stopil po hiši in sedel k mizi.

Kje je moj oče? In kdo je ta človek? sem se upraševal. In še predno mi je prišlo kaj pametnega na misel, so se vrata v novi odprla vstopila je mlada ženska, ki je prinašala večerjo na mizo. In kje je moja mati? Nekaj silno težkega in morečega je tedaj leglo na moje dušo — bila je skrb, kaj je z mojimi starši. Tuja dvojica pa je mirno zajemala skromno večerjo iz glinaste sklede. Nič nisem mogel dvomiti, lastnika sta mojega doma. Ozirom se še enkrat po hiši, še enkrat in zadnjikrat in se napotil zmedenih misli doli proti vasi.

V vasi je bila gostilna, le tja sem se nameril moj korak z namenom dobiti prenočišče. V gostilni pa ni bilo več lastnikov, kot pred leti in slučajno tudi ne gostov in tako se mi je posrečilo zvedeti od prijaznega gostilničarja, kaj je z mojimi domom in starši, ne da bi mi bilo treba povedati, kdo da sem. Novica, ki sem jo zvedel, je bila žalostna: Mati je bila preteklo pomlad nagloma umrla po njeni smrti pa je moj oče vzel k sebi svojega nečaka, da mu pomaga pri gospodarstvu. Oče je baje še vedno upal, da se nekega dne vrnem in prevzamem gospodarstvo. Toda v jeseni istega leta je nevarno zbolel tudi oče, in ko je videl, da je njegovo življenje v nevarnosti je napravil oporoko in kmalo potem umrl tudi on. Kaj je bilo v oporoki, gostilničar ni vedel natančno. Po njihovi sodbi je bilo posestvo izročeno nečaku in sledni se je bil preteklo zimo poročil.

Vedel sem dovolj in želel sem biti sam ter dati duška svojim čustvom, zato sem zapustil gostilniško sobo in odšel v sobo, ki mi je bila določena za prenočišče. Očetove besede, ki jih je bil spregovoril ob mojem slovesu, so se žal uresničile. — Še danes ne morem verjeti, predober je bil moj oče."

Tisti večer nisem mogel zaspati, nebroj misli mi je begalo po glavi. Po dolgem premišljevanju, sem se odločil potovati nazaj na Nemško, ne da bi se dal komu

spoznati. Noč je minila hitro in mlado jutro je nastopilo v vsej svoji lepoti. Naslonil sem se na okno svoje sobe ter zrl na tiho vase. Sadno drevje je bilo vse v svetlji, cvetele so rože v sončni travi in resko-opojen vonj je ležal v ozračju. Zareča obla rumenega solnce je preplavala iza hribov, v kojega zlatih žarkih so se bližale rosne kaplice na svetlihi kristalnih kamenčkam. Nikoli se mi ni zdela domača vase tako lepa — nobena pomlad še ni rodila toliko cvetja, a nikoli pa nisem občutil take osamelosti in nikoli ne take žalosti kot tisto jutro.

Lepa domovina mi je kazala vso lepoto, ni me pa hotela več spoznati — ni me hotela sprejeti v svoje naročje. Hrepenenje po tujini me je ločilo od nje — a v hrepenenju po njej sem se vrnil domov. Ali nevtušeno je ostalo hrepenenje v tujini, — nevtušeno, ko sem se vrnil nazaj v domovino. Človek, ki nepremišljeno sledi svojemu hrepenenju je liki majhen potok, ki se loči od velike reke in drvi svojo pot navzdol, dokler ne doseže ravnine, a potem onpaga, se zgubi in nikoli ne doseže svojega cilja. V britkem spoznanju, kako ničev je bilo vse moje dosedanje hrepenenje, sem še isto jutro odpotoval nazaj v Nemčijo.

IV.

Kmalo po prihodu v Nemčijo sem se poročil, dobil sem dobro, veličudno žensko, takrat še le sem spoznal pravo, in edino srečo, v človeškem življenju. Z vsem hodil na delo in z veseljem seljem delal, saj sem vedel zekaj. Med tem sem se s pomočjo sodnije informiral, kaj je z premoženjem mojih staršev, kajti nisem mogel misliti, da bi me bil oče popolnoma pozabil, in nisem se motil: Oče mi je bil zapustil 500 goldinarjev in ta svota mi je izplačal lastnik mojega rodnega doma.

Tako so mi tekla leta v res pravi sreči. Da si je družina naraščala, vendar ni bilo pomanjkanja v hiši; z delom sem prislužil za hrano in obleko in še nekoliko je preostalo vsaki mesec. Osem let je še bilo minolo od časa, ko sem se bil poročil in imela sva šest zdravih otrok. Bil so najinjo veselje in ponos. Toda moja sreča je bila kratka: V devetem letu po naši poroki mi je umrla žena za plućnico in strta je bila vsa moja sreča, strte vse nade za bodočnost. Imel sem sicer nekoliko prihranjenega denarja, toda kako skrbne matere? Kje se bo našlo nadomestiti otrokom dobre in bitje, da bi vpeljalo te lepe in zdrave sirote na trnjevo pot življenja? Kaj torej početi? Otroci samih nisem mogel pustiti, istotako nemožeče pa mi je bilo samemu ostati pri njih, ako ne delam, bo tudi prihranek kmalo potekel. V tem kritičnem položaju mi je prišlo na pomoč prijatelj, s katerim sva imela stanovanje oba pod isto streho. Ponudil mi je njegovo ženo, da boče za nedolocen čas skrbel za otroke, med tem ko bodem jaz delal, Umevno je, da sem bil vesel te ponudbe, četudi je bila le za nedolocen čas.

Nesreča, ki se mi je bila tako nepričakovano približala, ni končala samo z enim občutnim vdarcem: Nekega dne, ko sem delal v premogokopu, mi je padel oster kamen na stopalo in moral sem iti v bolnišnico, ti so mi odrezali pol stopala, ki je bil docela zmečkan. Več mesecev sem bil v bolnišnici, in ko sem okreval, nisem bil več za delo, vsaj ne več za težko delo in dobil sem penzijo, ki je bila določena za take poškodbe. Takrat smo se preselili v to mesto. Prva leta smo se preživeli z mojo penzijo in z mojimi prihrankom, med tem pa so otroci postajali še dalje močnejši in začeli polagoma sami služiti — in jaz sem postal star, uničen — liki stroju, ki je vrnil delo svojem gospodarju, a ko je opešal, postal neraben, so ga vrgli v staro šaro. Edino, kar morem še pričakovati, je smrt. — Vsaka stvar preživi svojo dobo. Glej, te razvaline nekaj mogočnega stavba bogate rodovine Lichtensteinske so preživele svojo dobo in so danes le še simbol nekdanje slave, le žalostna slika britke resnice, da zob časa ne pozna meje. Vsmiljenja, njemu se mora kloniti vse. . . ."

80.000.000 FUNTOV SIRA JE V HLADILNIN SHRAMBAH.

Chicago, Ill. — V vseh hladilnih shrambah in skladiščih v Združenih državah je 80.000.000 funtov sira, ali 91 odstotkov več kot pred enim letom.

Živilska uprava je dognala, da so špekulantje, ki se ne pečajo z regularno trgovino na trgu z živili, nagromadili velike zaloge sira in konzerviranih živil. Uprava sedaj uvaža, če ne bi bilo umetno, da prisili te špekulante postaviti produkte na trg. Vlada nima nič proti temu, če regularni trgovci in tovarnarji nabavijo velike zaloge, ker sir postane boljše, če je vlečan. Vzrok za velike zaloge sira je iskati v tem, da prodajo prav malo ameriškega sira v tujemstvu. Funt sira, ki stane v Združenih državah 24c, velja v Kanadi le 21 centov. To povzroča, da nihče ne vprašuje po ameriškem siru v Kanadi, dokler ga lahko tam producirajo za svoje potrebe.

GROBARJI V NEEDNEM GLANJU.

New York, N. Y. — Malo je manjkalo, da ni prišlo do tretje stavke grobarjev v enem letu na pokopališču Calvary. Uprava je stavko odvrnila na ta način, da je grobarjem povisala dnevno mezdo na \$2,50 in \$2,75. Grobarji delajo deset ur dnevno in sedem dni v tednu.

doval te povest, nevem se danes, Morda je videl v meni tisto hrepenenje, kateremu je bil podlegel sam. otel mi je morda pokazati tudi nekaj truja, ki ga krije mlado cvetje! — Ali mi je morda hotel ustaviti korak na napačno pot? — Kdo ve, kaj je bil njegov namen. Bodi že karkoli. Od tedaj, ko sem čul tisto povest sem ne zaupen svetu in — svet je nezau-pen meni."

SRSKA MISIJA V AMERIKI.

Washington, D. C. — Proti koncu zadnjega meseca je dospela v New York srbska vladna misija s namenom, seznaniti ameriško vlado o željah Srbije. Take misije so poslane v Ameriko do sedaj že vse vlade, ki se nahajajo v vojni proti centralnim silam.

Šef misije je poslanik Vesnić, iz New Yorka se je podala v Washington, D. C., kjer je bila sprejeta po zastopnikih ameriške vlade. V prvih dneh januarja nastopijo na slavnostni seji kongresa Združenih držav, kjer bo poslanec dr. M. R. Vesnić pozdravil ameriško republiko in objasniti cilje in težnje Srbije.

Potem se misija poda na potovanje po ameriških jugoslovanskih kolonijah, kjer ji bodo prijatelj sprejeme.

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ.

Washington, D. C. — Pred napovedjo vojne Avstro-Ogrski od strani Amerike smo v listih objavili, da nam bo z blagotnim sodelovanjem srbskega Rdečega križa v Genovi, Švica, omogočeno pošiljanje denarja in kratkih pisem v staro domovino.

Vsed napovedi vojne so se razmere spremenile, tako da nam je sedaj nemožeče stopiti v zvezo in pomagati našim ljudem v domovini.

Prosimo vse naše prijatelje, da naj nam v bodoče ne pošiljajo denarja v to svrhu in tudi ne pisem, ki so naslovljena v kraje Ameriki neprijateljskih držav.

Denar, ki nam je bil poslan, da ga pošljemo na privatne naslove v domovino, bo vsakemu nemudoma povrnjen.

Za vse izgube jamči podpisana, Jugoslovanska kancelarija v Washingtonu.

(Ker smo priobčili njihov prvi poziv, v katerem so rojakom naznanjali, da se potom njihove kancelarije lahko pošiljajo denarne pošiljave in kratka pisma, smatramo potrebnim, da priobčimo tudi to naznanilo, dasiravno smo takoj potem, ko se je "Glas Naroda" informiral pri pristojnih oblastih, da nimajo od vlade nikakega dovoljenja pošiljati denarne pošiljave v kraje pod Avstro-Ogrsko, povzeli dotično poročilo iz Gl. N. in pojasnili rojakom, kako stoji stvar, kar se tiče pošiljanja denarja in kratkih pisem. — Op. ured.)

80.000.000 FUNTOV SIRA JE V HLADILNIN SHRAMBAH.

Chicago, Ill. — V vseh hladilnih shrambah in skladiščih v Združenih državah je 80.000.000 funtov sira, ali 91 odstotkov več kot pred enim letom.

Živilska uprava je dognala, da so špekulantje, ki se ne pečajo z regularno trgovino na trgu z živili, nagromadili velike zaloge sira in konzerviranih živil. Uprava sedaj uvaža, če ne bi bilo umetno, da prisili te špekulante postaviti produkte na trg. Vlada nima nič proti temu, če regularni trgovci in tovarnarji nabavijo velike zaloge, ker sir postane boljše, če je vlečan. Vzrok za velike zaloge sira je iskati v tem, da prodajo prav malo ameriškega sira v tujemstvu. Funt sira, ki stane v Združenih državah 24c, velja v Kanadi le 21 centov. To povzroča, da nihče ne vprašuje po ameriškem siru v Kanadi, dokler ga lahko tam producirajo za svoje potrebe.

GROBARJI V NEEDNEM GLANJU.

New York, N. Y. — Malo je manjkalo, da ni prišlo do tretje stavke grobarjev v enem letu na pokopališču Calvary. Uprava je stavko odvrnila na ta način, da je grobarjem povisala dnevno mezdo na \$2,50 in \$2,75. Grobarji delajo deset ur dnevno in sedem dni v tednu.

IZ GLAVNEGA URADA S. N. P. J.

Splošno glasovanje šte. 13.

Glasovnica za posamezno članice.

Na splošnem glasovanju je inicijativni predlog društva "Grod" šte. 74. N. P. J. Virden, Ill., da se spremeni pravila, člen V. "Konvencija", točka 3, ki se...

Redna konvencija te jednote se vrši vsake tri leta in sicer se začne tretji ponedeljek v septembru v kraju, ki ga določi konvencija. Eventualni inicijativni predlogi za druga mesta morajo biti predloženi najkasneje eno leto pred redno konvencijo.

Glas se naj: Redna konvencija te jednote se vrši vsake štiri leta in sicer se začne tretji ponedeljek v septembru v kraju, ki ga določi konvencija. Eventualni predlogi za druga mesta morajo biti predloženi najkasneje eno leto pred redno konvencijo.

Če bo predlog sprejet, se konvencija torej odloži za eno leto. Ali ste za predlog? Da Ne

Glasovanje je javno. Predlog ima stiko s spremembo pravil in zato je treba, da glasuje 2-5 članov(ice), od katerih mora glasovati 2-3 za predlog, da se uveljavi. Glasovanje se prične 1. jan. in konča 26. feb. 1918, do katerega dne morajo biti vse glasovnice v glavnem uradu tajnika.

Član društva

Podpis člana(ice)

IZ GLAV. URADA TAJNIKA.

V smislu pravil, člen V. "Konvencija", stran 12, točka 2, se ima razpisati izredni assement 76c na člana in članico v treh obdobjih za pokritje stroškov konvencije. V smislu praj omenjene točke pravil se torej naznanja članom(icam) jednote, da izredni assement za pokritje stroškov prihodnje konvencije ima plačati vsak član(ica) 25c meseca januarja, februarja in marca 1918. Tajniki(ice) v krajevnih društev imajo skrbeti, da vsak član in članica plača poleg rednega tudi izredni assement.

Izredni assement imajo plačati vsi stari in novi člani. To se razume tako: član, ki na novo pristopi meseca januarja, mora plačati vse tri izredne assemente; tisti, ki pristopijo v februarju, plačajo dva; oni, ki pristopijo v marcu, pa enega.

John Verdarbar, gl. tajnik.

DOPISI.

Poziv slov. društvom in klubom v okolici Lawrence, Pa.

Tu smo sklenili razviti veliko agitacijo za Slov. Repub. Združenje. V ta namen vabimo vsa v bližini se nahajajoča društva in klube, da se nam pridružijo za skupno delo. Vsa društva in klubi bodo imeli v mesecu januarju svoje redne seje. Pozivljamo jih, naj ob tej priliki izvolijo po enega ali dva delegata za konferenco, ki se bo vršila v nedeljo dne 27. januarja, na Lawrence, Pa. Ta nedelja je četrta v mesecu in bodo vsa društva lahko imela seje poprej. Posvetovali se bomo in napravili načrt, po katerem nam bo mogoče kar največ storiti za S. R. Z., in ideje, ki jih omenjena organizacija zastopa. Zborovanje se prične ob dveh popoldne.

Nobeno slovensko društvo ali klub v okolici Lawrence naj ne izostane. Gre se za svobodo in dobrobit zatiranega slovenskega naroda. Vsa društva in klubi naj pošljejo zastopnike!

Sključujoči odbor.

Peoria, Ill. — Gotovo se marsikdo povprašuje, če je sploh kaj Slovencev v Peoriji. Omenjam, da nas je precejšno število, toda komaj vemo drug za drugega. Prilike, prihajati skupaj nimamo mnogo, ker nas zadržuje vsakdanja dela. Imamo tudi društvo, spadajoče k S. N. P. J., o katerem se lahko reče, da prav dobro napreduje kljub rednim razmeram. Napredovali bi lahko še bolj, ako bi se člani malo številneje udeleževali mesečnih sej. Reševati imamo vprašanja o konvenciji, o dnevniku Prosveta, o pridobivanju novih članov itd. toda s par člani se ne more storiti vsega.

Veliko se piše zadnje čase, kako izboljšati gospodarske razmere pri dnevniku Prosveta, da list na ta način ohranimo kot dnevnik. Moje mnenje v tem ozirom je tole: Pri društvih naše jednote je vse polno članov, ki so po narodnosti sicer Slovanci, niso pa zmožni slovenskega jezika. Toda kljub temu, da ne razumejo slovensčine, prejemajo vseeno obilnatno število Prosvete, dastravno je ne čitajo, enostavno zato, ker je ne razumejo. Razume se, da ora čitajo liste v svojem materinem jeziku, ker jih boljše razumejo in ravno to velja za Slovence, ki spadajo v drugorodne podporne organizacije.

Vsled tega naj bi se pri društvih take člane vprašalo, ako čitajo list, in če ga ne čitajo iz razloga, ker niso dočeli zmožni jezika, naj se jih vpraša, če so pri volji, da se jim list ustavi. To bi bilo tudi priporočljivo tam, kjer sta mož in žena oba člana jednote in kot taka oba prejmeta list. Eden izmed njiju bi ga lahko odpovedal. S tam bi se jednoti prihranilo precej na stroških pri listu, kajti tiskarske potrebitine in spsir je sedaj drag.

Tudi sem mnenja, da bo najboljšje, ako se konvencija naše jednote vrši prihodnje leto kot določajo pravila. Pomisliti moramo, da so se razmere od časa zadnje konvencije pa do sedaj temeljito spremenile in sedanja pravila ne odgovarjajo potrebam današnjega časa. Treba bo raznih sprememb in dodaskov, da se v naša pravila upelje več jasnosti. To bo olajšalo delo društvenim odborom, posebno tajnikom.

Priporočal bi tudi odgovornim faktorjem, naj delujejo za združenje slovenskih podpornih organizacij. To bodo od nas prej ali slej zahtevali razmere, ker upravni stroški se vedajo, novi naseljenec ne prihajajo, pač pa se še lahko zgodi, da bo po vojni odšlo tisoče naših rojakov v staro domovino. Z vsemi temi stvarmi bi morali že sedaj računati. Na naraščaj iz otroškega oddelka tudi ne smemo dosti računati, kajti tisti, ki bodo znali slovensko, bodo morda že še postali naši člani, ostali pa si bodo iskali družbe pri angleških organizacijah. Čez kakih deset let se že bodo pri naših društvih posluževali v uradovanju in občevanju angleškega jezika.

Naša glavna skrb na bodoči konvenciji bo morala biti, ustvariti trdno podlago za bodočnost naše podporne organizacije.

F. Franko.

Gorman-Willard, Wis. — Redki so dopisi, ki prihajajo iz naše farmerske naselbine. Da javnost ne pozabi na nas, hočem jaz nekoliko opisati življenje tukajšnjih farmerjev, da se prepričate, da še živimo in se še nismo izselili od tod. Krepke se držimo naših farmerskih dolžnosti. Morda se kdo od vas misli: "Kaj neki delajo sedaj v tej zimi na farmah?" Zagotavljamo vas, da imamo dela vedno čez glavo. Tu na Gormanu gradimo sedaj novo moderno mlekarino in sirarno, ki bo v rokah samih slovenskih delničarjev. Poleg tega bomo imeli tudi združeno prodajalno. To so seveda za enkrat lepi uspehi, pa še več bi jih bilo lahko, ako bi ne imeli tistih naših narodnih boleznih, ki so poleg tega še zelo nalezljive in ki so vsakemu Slovencu znane: splošnost, nevoščljivost in nezaupnost. V nobenem slučaju se ne sme trdit, da so si vsi ljudje enaki. Eni so dobri, drugi so slabi z različnimi napakami. To velja tudi v našem slučaju. Večina rojakov je navdušenih za to naše novo podjetje in so pripravljene delovati z vsemi sredstvi za končni uspeh. To podjetje nam bo v veliko korist. Prihranili bomo mnogo na času, ker bo delo centralizirano. Z novo mlekarino in sirarno se bo odpravila tudi potratna voz in konj. Pomisliti je treba, da moramo sedaj voziti mleko 3 do 4 milje daleč. Ko bo naše podjetje dograjeno, vsa tega ne bo potrebno. To je kar lahko imenujemo važno gospodarstvo.

Dobe se med nami še vedno ljudje, ki jim ne gre v glavo nikakoršen napredek. Enostavno vstrajajo na starišću, da Slovenci samostojno sploh nismo zmožni organizirati kakage podjetja, temveč moramo po njihovem mnenju biti pod vednim nadzorstvom drugih narodnosti. Ljudje, ki govorijo take neumnosti, so pravi duševni siromaki in o njih se lahko reče: "Oče odpusti jim, saj na vedo kaj govore." Narejen je bil še en drugi korak k napredku, ki ga je potreba zabeležiti. Pretečeno poletje smo se na Willardu organizirali v farmerako unijo (American Society of Equity), v kateri smo sedaj organizirani večinoma v tujakajni Slovenci iz Willarda in okolice. Namen te organizacije je, izboljšati stanje farmerjev ter abliževati konsumenta in producente, iz česar imajo potem oboji korist.

Kakor vidite, smo v par letih obetanka te slovenske farmerske kolonije zelo napredovali tako, da se drugi naseljeniki, ki so v tej okolici že dvajset let, kar čudijo hitremu razvoju.

Oni si šele sedaj po dvajsetih letih svojega bivanja tukaj postavljajo boljše hiše, izboljšujejo hleve in druge stvari. In potem še pridejo ljudje iz naših lastnih vrat in nam očitajo ne sposobnost za gospodarstvo!

Tudi nesreča nas semintja obišče. En teden pred božičem je neki desetletni dedek ustrelil svojega 14letnega tovariša. Nesreča se je pripetila 17. decembra zvečer, ko so se vračali otroci iz šole, kjer so se pripravljali za božični program. Omenjeni dedek je imel s seboj puško in streljal kar na slepo okoli sebe in pri tem zadela 14letnega Frank Volka tako nesrečno, da je drugi dan valed rane umrl. Očeta Frank Volka je s tem zadela velika nesreča, ker mu je bil sin prva pomoč pri delu na farmi.

Zopet en dokaz brezbrzičnosti nekaterih starišev. Mesto da bi potisnili otroku na potu v šolo knjigo in kos kruha, mu dajo puško, da z njo ogroža življenja drugih otrok. Taki stariši sploh niso sposobni za vzgojo otrok in iz take mladine navadno ne postane nikoli nič prida.

Največja nesreča je menda zadela tukajšnje slovenske farmerje, ker jih je zapustil prečastiti g. župnik in se preselil v neko drugo farmersko farno. Jas in nekaj mojih somišljenikov ne čakujemo za njim. Odlikoval se je v tem, da je znal dobro sejati svaštvo in preprič med tukajšnje Slovence. Morda bo sedaj boljše v tem ozirom.

J. B. C. P. K.

Is Clevelanda. — ... Pojdimo, pojdimo," sta dejala moja dva prijatelja oni dan, ko je bila razposeljena brezlična brojavka, da Korobač pl. Gajlja ne ostaja več doma, ampak večeer za večerom zahaja na La Salle Street Station. Mojemu prijatelju Mihoviču so zastavkali laje na mladi, meomadeževani pleši od samega veselja. Kazal je dolge, bele zobe, kot pes ko je najbolj razdražen. Drugi prijatelj Orožmovič je bil malo bolj potrpežljive volje (ne vem, zakaj?), pogovarjal se je s pristno zamorko iz severne Afrike. Nisem se dal sprostiti, ampak stavlil sem predlog, da se vzame z nami tudi prijatelj Matickec iz Steklene ulice. Predlog al bil podpisan, torej tudi do glasovanja ni prišlo, in nesrečni Matickec je ostal doma.

"Kam pa gremo najprej?" sem vprašal, hoteč zvedeti, če sta res za nameravani polet. "Kam neki!" je pojasnjeval Mihovič, "v Chicago, da ukrademo zrakoplov Gajlje pl. Korobača." Tega odgovora sem sam pričakoval, zato sem mu pritrdil, da je pravega mišljenja.

Kako smo prišli v Chicago, mi ni treba povedati, ampak zadovoljni bodite, če vam povem, kako smo se izmuznili iz Chicago. — Gajlja je bil na La Salle Street Stationu, a mi v Ciercu, potem veste, da se lahko ukrade "luftšit". Jaz kot izkušen šofer, makšist, pek in kuhar, sem bil za rezervno, — hočem lepi povedati: bil sem poveljnik zračne ladje. Mihovič je držal krmilo, zri neopremično naprej in vršil nalogo zrakoplova. Orožmovič, star maček na polju erotike, ni bil za nobeno rabo. Nazadnje sem mu vrnil posodo z oljem, da male teta-

ke kole in propelerja. Ne veste, kako je bil len; ni se mu ljubilo mazati, pa magari se pademo takoj na tla. Naenkrat je začelo goret pod njegovim sedesem in takrat je brizgalo olje na vse strani, samo tja ne, kamor bi bilo potrebno. Ogenj smo zadušili z veliko težavo. Oražmoviču pa sem nesejal par gorkih po plečih. — Zrakoplov je divjal naprej po zračnem morju in oposril sem voditelja, naj bo previden, če ne, jo zaidemo preko severnega tečaja. Toda ta vrag mi je ponosno odgovoril, da me nič ne skrbi, kam se peljemo in da naj se priložim takrat, ko bomo padali navzdol.

Preveč ga poznam. Pred meseci sem se vozil z njim v Collinwood na obisk Joe Duma, našega pešarskega "kaprola". Še ni bilo na pol poti, ko se je zaletel drugi avtomobil v našega in znašel sem se na cestnem tlaku. Zato pa ga še enkrat opominim, naj pristane v Chillicothe.

Bilo je v nedeljo popoldne. Vojaki so bili prosti in igrali so nometno šogo. Seveda so bili Durn, Matjašič, Kerže, Cedriš in drugi naenkrat na mestu. J. Durn, kot "kaprol" je ukazevalje zapovedal ostalim, da nam izkažejo svojo čast. Sledila so vprašanja: "Kam greste, kje ste bili, kdaj greste itd.?" Dali smo jim vsakemu po en poljub za objubo, naročeno od naših solčnih rož iz Clevelanda in odpili smo naprej. Grdo so se držali, jaz pa muhaat od rojstva, sem djal Jatkotu Matjašiču:

"Nekaj, kar nas je rogatih, smemo biti rogati, a Durn ostane krotak kot je naš oče!" — Bingo — bingo! so zadoneli menašne akodelece in "ha-ha, ha-ha!" se je smejal troje gri na zračni ladji. — Odam smo go odkurili naravnost nad hram pešarskega glavarja nižjega stanu Franca Magajne. Ni ga bilo doma. Vrata hrama so bile zaprte, na ključki pa je visel napis: "Nikogar ni doma; ključ je na mizi v kuhinji!" Ta ti je pa stric modrosti 20. stoletja brez vsakega patentala še en čas krožimo nad Smithfieldom, med tem sem pa dobil povelje od večine, da moram s svojim daljnogledom najti linčvsta. Teško ga je bilo islediti. Vendar sem ga našel. Veste kaj je delal! Fotografiral je "dušice, ljubice, pevdice in Evine hčericice". Pustil sem ga pri miru. Če ne bi bil tako zappalen s slikanjem, bi ga bil vzal s seboj. — "Naprej!" se je glasilo povelje našega voznika. "Kam!" je sledilo vprašanje. Mihovič je grozeče pokazal zobe, a midva sva kar molčala. "V Cleveland, nazaj v Cleveland, pogledat, kaj delajo naši prijatelji," je pojalnil šofer zračnega plitg. K Francoelju pojdimo in tam jih najdemo. Naj veš, da tam so tudi solčne rože doma. "Bog nas varuj, padamo — padamo!" je kričal Ribničan piščavkar in se oprilejal mene okrog vratu, kot da me hoče poljubiti. Naš zrakoplov je valed zračnega sunka peljal samo po dveh kolesih. Nastal je temoben mir. Moja šiva fantazija je delovala s podvojenjo silo. Kar videl sem, kako me vlečejo izpod razbitega eropianca, kako se jokata Magajna in Gajlja, kako se je "Potapljač" iz Pelina smejal na glas, ki me je videl mrtevga. Še več! Videl sem celo, kako so mi valili tešak granitni kamen na moj grob, v katerega je bila vklesana velika solčna roža z napisom: "Tu počiva znani slovenski pešlar, (sledilo je preveliko naslovov, da bi jih naštel), — in zrakoplovec." Nato je bil vzr, ki ga je složil meni v spomin Janko Bukovinski.

Suri mu je bila — padeč iz zraka; čakaj in molli za siromaka!

Kar solce so se mi viliše iz obeh oči in nastal je vsoljni potop na mojem devičkem obrazu. Ne na moj judovski nos bi lahko Nos privezal svoja barčica, ker drugo je bilo vse pod vodo.

Pristali smo na Frosni ulici pod vrbo. Tam privežemo našo krokarke srako in hajdi med prijatelje, ki so ravno takrat organizirali Frank Ohla Candy's Club, šigar nesen je podpisati blagajno S. N. Doma v Clevelandu. Mi trije, tropersena detelja, se diviški fantje od stare fave, smo plačali vatopnino, sedaj pa nosimo seboj "seundy", ker brez njega nas zadene kazn 10c

ob delavnikih, in ob nedeljah pa celo 15c. Dobro!

Kar smo kazali tako čudne farmerse obraze, smo popihali spat da drugo jutro usadljujemo pot proti Evropi. — Še pred solnčnim vzhodom smo že rezali rezal jutranji zrak brez peči in solnčnih rož. Ah, nad Novim Jorkom smo, pa kaj nas briga? Le naprej! Pravijo, da še ni nihče preletel Atlantskega morja, torej bomo mi prvi.

Nad nami zrak, pod nami morje, letimo, drvimo, gledamo, stroj ropota, ure nimamo, ampak štejemo na prste. Radovne sem bil, kje smo. Že vem, nekako 30 stopinj zapadne dolžine in 40 stopinj severne širine. Pogledam na zemljo — blizo Azorski hotokov, kjer so svoje čase stanovali prvaki pešlarjev. Naprej! Ritš Sv. Vincenca, čez Špansko, na Francoosko in Švice, na Kranjsko. Kam pa zdaj? Kar strah nas je bilo. Kaj bi bilo, če bi nas Karlo iz Dunaja zasledil na Slovenskem? Na prvo drevo bi nas obesil in vse na eno vrh, ker je tam "kriegscajt". Po najboljši previdnosti smo jo zavili proti Karavankam, zavili na levo proti Zaplati. V "Hudičevem borštu" na Zaplati smo se odpošili. Ona dva sta otepala suh kruh, no, meni ni šel v alast, ampak arce, hočem reči, duša (ne, Magajna pravi, da je nima), je bila pri moji Franci v Predvoru. Kar peš sem je mislil mahnuti navzdol, pa spomnil sem se, da je "wartime". Zato sem vrgel še en pogled na cerkev sv. Lovreca pod Štorčcam, kjer sem prebil marsikatero uro z mojo teto.

Ker sta hotela prijatelja v Ribnico, kot prava Ribničana, smo nadaljevali polet čez zelene smrekove gozdove in čez mojo rojstno vas Primskovo. Tudi tukaj me je mikalo, da bi se ustavil, pa kaj hotel delat? Edini brat je ubit v vojni, kako mi je umrl oče, tega ne vem, samo, da je mrtev, to vem. Prijatelj, znanecv ni, torej naprej!

Ze letimo čez črni Kranj. Mesto mojih spominov iz mojih šolskih in gimnazijskih dni. Naprej, naprej! se glasilo povelje, čez belo ljubljano (sedaj zavito v črn pajčolan) nad Ribnico. "Beži, mo," sta dejala prijatelja, "naprej, le dalje! Ne čakajmo, ker groza in žalost objameta tudi nas. Tu ni prostora za smeh in kratkočasje, ampak nazaj v deželo Svobode!"

— — — Slišiš, no, ali ne boš še vstal!" me je klicala naša mama, ker čas je bil, da ustanem. Tako je, kadar človek čaka povabila strica Sama. Če človek preveč misli, tudi sanja. Iz najholti kratkočasnega humorja preide, — rečimo zaido — med žalost in tugo, če prav je optimist.

Janko N. Rogelj.

Browder, Ky. — Ako človek takole malo zasleduje slovenske liste, vidi, da so se rojaki pričeli zelo zanimati za Slovensko republikansko združenje, to prekori-stno organizacijo med ameriški-mi Slovenci. Tudi tukajšnji rojaki so pokazali razumevanje za stvar in nabrali \$20 za S. R. Z.

Iz raznih dopisov in Korobačevih poročil sprevidim, da pl. Gajlja večkrat piše nad našimi kraji v državi kansaških rcž. Namo malo slovensko naselbino bi prav veselilo, ako bi se na enem svojih poletov ustavlil nekoliko tudi pri nas. Da, prav privoščil bi, da bi mu zmanjkalo gazolina ravno v času, ko bi plul nad "našo vasco" in bi na ta način bil prišeljen spustiti se doli med nas. Zelo radi bi si ogledali njegov "balon".

Ako mu je mogoče, naj nas obišče na starega leta večer, ko bo sestanek vseh tukajšnjih Slovencev. Na dnevnem redu bodo "klobase" in razpravljalo se bo tudi o "potlač in kapljici". Ker je sestanek zelo važen in zadnji (Popročilo je zakasnelo, vsled tega je bilo vašemu znanecv z "luftšifa" nemogoče udeležiti se sestanka. Op. ured.)

Slovenskih rože tu sleer ni, toda kljub temu se včasih prav po "slovensko" zabavamo.

Dokaz, da bi se radi seznanili s teboj, so tu priobčena imena darovalcev in svota, ki smo je darovali S. R. Z.
E. Abed, \$2; C. F., \$1; J. Lampe, \$1; P. Bogataj, \$1; L. Janež, \$1; F. Žerjav, \$1; J. Čuk, \$1; P. Vilič, \$1; J. Mihelič, \$1; C. Tomič, \$1; M. Selič, \$1; A. Vilič, \$1; A. Kovarič, \$0c; F. Kirca, \$1.

F. Mravljak, \$1; M. Maslo, \$1; J. Čuk, \$1; N. Glagovšek, \$0c; M. Sturdelj, \$1; J. Tauchar, \$0c; A. Bradelj, \$0c. Skupaj \$20.00.
Chas. Teiban.

Moline, Ill. — Minulo je leto 1917. Na naše listine, pisna itd., pišemo sedaj 1918. Ko smo še pisali 1916, je bila vojna. Po tedanjem Novem letu je ljudstvo pričakovalo miru. Ni ga bilo! Zakaj ne! Vprašajte v Berlinu. Veličanstvo Viljem lahko da odgovor. Mi tudi. Narodi šele mir. Tudi Viljem ga šeli, toda ne takden mir kot ga hočejo narodi. Narodi hočejo mir, ki bo tudi resničen mir, v pravem pomenu besede. Valed tega bo morda še to celo leto trajala vojna, borba narodov — za mir. . . . Kadar pride, upajmo, da ne bo kajerjev mir, mir podjarnljenja, mir še večjih nasiljev.

Strasne so številke vojnih števcev. Grozne so posledice vojne. Kdo jih je zakrivil! Nemški militarizem. Podivjani divjaki onesčasajo žene in hčere. Rušije se domovi in ubija arca. Narodi hočejo, da se te grozovitosti v bodočnosti ne bodo več ponavljali. Valed tega vstrajajo v boju, da premagajo glavni vrok te nesreče za človeštvo. Kadar se to zgodil, potem bo mir ljudem na zemlji, ne samo o božičnih praznikih in ne samo v frazastih besedah, nego mir prijateljskih narodov. Kadar pride doba samodičevanja narodov o svojih zadevah, kadar izginejo avtokratske in imperijalistične sile, ki tiče mase narodov k tlom, takrat nastane doba demokracije, doba boljše bodočnosti za vse človeštvo.

Avtokracija in imperijalizem sta poglala milijone v boj za njihov interes. Iz padlih milijonov, od danih žrtev, pa se je porodila odprna moč, moč pred katero se tresejo tisti, ki so privarodili to vojno. In sedaj hočejo mir, avtokratije v Berlinu in na Dunaju hočejo mir, ki naj bi podaljšal življenje njihovemu sistemu še za nadaljne dobe. Toda, ker je že padlo toliko žrtev, naj se borba vrši do uspešnega poraza naših najnevarnejših svršnikov, avtokracije in imperijalizma.

Potem bomo voščili mir ljudem na zemlji in srečno Novo leto.

Ant. Mravljak.

AMERIŠKI TRGOVSKI PROMET JE DOSEGEL TRI MILJARDE DOLARJEV.

Washington, D. C. — Denarni promet v ameriški tuzemski in domači trgovini je koncem novembra dosegel \$3.000.000.000. Pomnožil se je za \$141.000.000 od prometa v isti lanskoli dobi. Omejitvena določbe v novembru so skrólile promet v trgovini s tujezemstvom.

V prvih enajstih mesecih, ki so končali s novembrom, so importirali za \$5.000.000 zlata, izvoz je pa znašal \$367.000.000.

VELIKA ŠKOLENJSKA NEŠČODA; SEDMJE MRTVIH.

North Vernon, Ind. — Na Baltimore & Ohio železnici sta udarila skupaj osebna vlaka. Posledica treska je grozna, kajti na mestu je bilo ubitih sedem oseb, dvajset pa ranjenih. Detajli o nesreči niso znani javnosti. Na vlakcu, ki je vozil proti zapadu, je bilo mnogo vojakov. Nemogoče je izvedeti, če so med ranjenci tudi vojaki. Nesogoda je povzročila pomanjkljivo bločno znamenje.

SOLITER PRIBNO POŠILJATI V JANUARJU.

Washington, D. C. — Soliter, ki ga je naročil vojni svet v južnoameriški republik Čile, priložno pošiljati v januarju v Združene države. Odposlali ga bodo vsaki teden do 100.000 ton.

Soliter bodo prodajali farmerjem pod nadzorstvom šivilske uprave, ki ga uporabijo za umetna gnojila. Za ameriške farmerje je to velika pomoč, ki jim omogoči pognojit polje in vrniti zemlji tvarine, ki so jih iznesle ravnine.

RUDARJEVA USODA.

Terre Haute, Ind. — V tukajšnjih rudnikih sta izgubila življenje rudarja Hugh Savage in Edward Jones.
Na Savage se je zrušila škrovlina in ga ubila na mestu. Jonesa je pa usmrtila plinaka razstrelba.

PAIN-EXPELLER

Je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprerokljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povišati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.

S tem imate jamstvo, da staro, dobro sredstvo z isto močjo tudi dobite. Nikar se dajte prenotiti z nizo ceno ničvrednih ponaredb.

Stari, pravi Pain-Expeller dobete le v zavitku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na sidro znamko, na besedo Lozol in na naše ime.

Pravi Pain-Expeller je dobili v vseh uglednih lekarnah in paravnost od nas. Steklenica za 65c. je koristnejša kot pa za 35c. ker obsega več kot dvakrat toliko.

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York

Piše Gregor Korobač pl. Gajžla.

O božičnih praznikih sem le toliko sprevajal moj eroplan, da mu niso kosti zastale, zato vam ne morem podati reporta o svetovnih dogodkih. Kakor že par Božičev, je veljal tudi letos praznični klic: Mir ljudem pod zemljo, ker na zemlji se tepemo!

Na božični dan dopoldne sem plašil vrane in kavke po prerijah v predmestju Cicera, popoldne sem pa zavil okoli ongavega vogla v pribežališče lačnih in žejnih grešnikov, kjer so mi dali potle in lesnikov in drugega božičnega sadja. Po izčrpanem programu bogato obložene mize smo se naslonili na jaslce in srkali božjo mlosto različnih barv in okusov. Že prvi slovenski pesnik, idealni Vodnik je tožil, "da vinska trta nima grla, da bi sama vince žrla." in to velja še danes. Alston, iz tega se izvaja konsekvence, sem si mislil. Pa so se res. Ker verjamem v unije in osemurno unijsko delo tudi pri jasleah, nisem hotel delati "overtime". V osmih urah se nareda vsakdo, kdor je božji. Znano vam je, da je kongres sklenil posušiti vse Združene države in kot dober patrijot sem hotel k temu pripomoči po svojih skromnih močeh. Take je izgubljene pečlarake duše se op prazničnih itak nimajo kam djati, pa je dobro, če se dobi kak "government-job". Da se osemurno delo že še nekako zdrži sem se prepričal ob koncu "šihita", ko sem brez posebnih težav desetkrat ponovil: "She sells sea shells". Kdor je "zdelau", tega ne stori.

brata, bogatih striciev in tet nobenih, v državi Illinois 0001 prijatelja, v vseh Združenih državah 000 ljubiv, v Chicagi 3,000,000 oseb, ki so veselo, kadar me ne vidijo, in enega bankirja, ki mi zmenja ček moje mesečne plače, ne da bi se prej posvetoval s telefonom. Razen tega se še lahko omeni tri kurja očesa, dva tučata perfektno dobrih las domačega pridelka, pod njimi pehar ovenih plev, na vse štiri strani razpokano srce, dva zlata zoba, pokvarjen želedec in preleatno rdeč nos. Dani so torej vsi predpogoji za srečno in veselo Novo leto — kakoršno želim tudi vsem čitateljem in "bravecm"! Gajžla.

Zastonj

krasni stenski koledar za leto 1918.

Z vaškim naročilom od \$1.00 ali več zdravil iz svetovno znane lekarne PARTOS v New Yorku.

PARTOLA, za čiščenje krvi in želodca ter neredno stolico.....\$1.00

PARTOCOUGH, zoper kašel in prehlajenje.....1.00

BUMATIN PARTO-PAIN (prašek) zoper revmatizem in kostobolj... 2.00

LIRO, zoper glavobolj.....1.00

PARTO-GLOBY, za jačanje krvi in živčni organizem.....1.00

PARTOLIN, zoper ispadanje las... 1.00

PARTO-BISQUITS, zoper nečisto in pokvarjeno kri.....4.00

Nadalje zdravila za vse sotranje in zunanje, kakor tudi tajne bolezni.

Kuigo "Pot k zdravju" pošiljamo zastonj in poštino prosto.

Pisma naslavlajte na:

The Partos Pharmacy
169-2nd Ave. New York, N.Y.

NAZNANILO.

Novo ustanovljena Slovenska usnjarna v Clevelandu, Ohio, kupuje raznovrstne kože po primerni ceni. Oddaljeni naj nam pišejo na spodnji naslov. Se aljudno priporočamo

THE NOTTINGHAM HIDE & LEATHER CO.,
19112 Shance av., Cleveland, O.

Trinerjev zdravstveni koledar.

Bolj krasen kot še kedaj poprej je novi Trinerjev stenski koledar za leto 1918. Veličastna slika Boginje zdravja, s zeliščnimi znamenji Trinerjevih zdravil v svojem naročju tvori središče, pet zgodovinskih slik ilustrira evolucijo zdravil in dve sliki kažejo moderno opremo Trinerjevega kemičnega Laboratorija. Pošljite 10c za pokritje poštinih stroškov. Jos. Triner, izdelovalec Trinerjevega ameriškega zdravilno grenkega vina in drugih zdravil. Jos. Triner, 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

PREMOGARJE POTREBUJEMO NANT-Y-GLO COAL MINING CO., NANT-Y-GLO, PA.

Pri nas se dela VSAK dan skozi celo leto, mi imamo vedno toliko voz, kolikor jih morejo premogarji naložiti.

Mi imamo sedaj 40 novih hiš in gradimo še 35 novih. Nant-y-Glo je lepo malo mestce s 4,000 prebivalci. Eno uro vožnje s poulično železnico iz Johnstowna, Pa., pol ure vožnje iz Ebensburga, kjer je tudi glavno mesto okraja. Šole, cerkve, zabavišča, prodajalne, populčna železnica iz Pennsylvanija ali Cambria in Indiana R. R. železnica, vozi skozi mesto. Naši stalni delavci zaslužijo od \$80.00 do \$140.00 na dva tedna. Pridite iz Johnstowna s karo ali pa z železnico. Oglasite se osebno pri superintendentu rova ali pa pišite za pojasnila na:

John W. Harrison, Superintendent, Nant-y-Glo, Pa.

CAS.

Edina Slovenska revija ishaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2.
Cas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

M. WEINERL
Zlatarna in splošna trgovina. Zastopnik za Ford in Metz Automobile.
ELY, MINN.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISO DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPOTE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že na 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času 28 let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteke in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000. Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preds. Em. Beranek, podpreds.
Adof J. Krasa, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s poštno hranilnico Združenih držav.

1825 Blue Island Ave., vogal Loomis ulice, CHICAGO, ILLINOIS.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš bol denar za črna dan." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak slovek mora paziti in hraniti, če to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date na stran, se lahko cenil kot temeljni kamen poslojpa za katerim vsaki stromi. Dobro je vedno imeti na pameti narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna počaka; kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali bres početa ni nikdar ničesar. Zatorej primate vsiglati vaš denar še danes, ampak pazite, da ga naložite v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite valobančno knjižico.

Mi sprejemamo denar za hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko. Prodajemo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojal.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitok znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrška

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za druž. in jed.
Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo zastonj.
F. KERZE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je NARODNA TISKARNA

2146-42-60 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat zlatarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča cenjenega rojstvom iz Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete zlatnino n. pr. ure, verigice, prstane, broške itd., se obrnite name, ker bodeta dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam znake, prstane, privrčke, broške raznih jednot in svet.

FRANK STONICH
7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 608, CHICAGO, ILL.

ST. CLAIR AV. JEWELRY

JOSEPH MARINČIČ, lastnik.

5805 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Slovenska trgovina s urami, zlatino, brilanti, Columbia gramofonske plošče različnih jezikov, sprejemam v popravilo ure, zlatinske gramofone vse kar se tiče te stroke, delo jamlim. Kadar želite kupiti uro, zlatnino ali gramofon uprskajte mene za ceno, stane vas samo še po pošti, pripravite si stem dolarja. Ne pozabite geslo "svoj k svojim". Se priporočam. JOSEPH MARINČIČ, zlatar, 5805 St. Clair Ave.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenemu občinstvu v Clevelandu in okolici, da sem preselil moje trgovino v novo moderno vrtjeno prostoro na 6217 St. Clair Ave.

Priporočam se cenjenim odjemalcem ter občinstvu sploh za nakup moške in deške oprave.

Popolna zaloga moške oprave za čelo in praznik. Moderna krojačnica. Točna postrobla, delo jamčeno, cene zmerna.

Priporoča se

JOHN GORNIK,
6217 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Delo za premogarje. Koks vleči. Navadne delavce.

Premogarji zaslužijo dnevno — 6 do 8 dolarjev. Vleči koka iz peči zaslužijo dnevno — 4 dolerja. Navadni delavci zaslužijo dnevno \$3.25 do \$3.50. — 3 urno delo. Uprava je takoj v sledečih krajih: Latrobe, Mt. Pleasant, Connellsville, Uniontown, Pa. — Vsi ti prostori so blizu Maasontown in Fairchance, Pa.

H. C. FRICK COKE CO., SCOTSDALE, PA.

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblašenci. — Naalov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Rojaki v Pittsburghu

in po zapadni Pennsylvaniji ne pozabite mojega naslova, kadar potrebujete JAVNEGA NOTARJA in TOLMAČA. Vnakemu jamčim dobro in pošteno delo.

ANTON ZBASNIK
Slovenski javni Notar in tolmač

Soba 102 Bakewell Bldg. vogal Diamond in Front Sts. Pittsburgh, Pa.

Tel.: Court 3459 Nasproti Court House.

J. S. JABLONSKI, Fotograf

6122 St. Clair Ave. um 2803 Professor Ave. CLEVELAND :: :: OHIO

"HRENOLA"

NAJNOVEJŠE VRSTE

GRAMOFONI

ki jih izdeluje edina slovenska tvrška

FR. HREN & CO.

14 W. Kinzie St., 352 N. State St. Chicago, Ill.

Naši gramofoni igrajo vse rekorde.

Pišite po slovenski cenik.

Iščemo zastopnike.

KLOBUKI Najnovejše mode, črne, sivi, modri, rujavi in zeleni

\$2.00 modri, rujavi in zeleni \$2.50 \$3.00 \$3.50 \$4.00

Baržunasti klobuki (žametavi) črni, rujavi in zeleni..... 4.50

Belaj & Močnik

Trgovina z moško opravo in krojačnica.

6205 St. Clair Avenue CLEVELAND, O.

Kape iz kožavine, fino izdelane

Flanelaste srajce	\$2.00
sive, rujave, in modre (navy blue)	\$2.50
75c, \$1.00, \$1.25	\$3.50
\$1.50 \$1.75	\$4.00
\$2.00 \$2.50	\$4.50
	\$5.00
	\$6.00
	\$7.00

Pošiljamo v vse države v Ameriki poštino prosto.